MICHELANGELO

CENNETIN ANAHTARLARI

-SEÇME ŞİİRLER-

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

CEVÍREN: TALÂT SAÍT HALMAN

HASAN ÂLÎ YÜCEL KLASÎKLER DÎZÎSÎ

MICHELANGELO CENNETÍN ANAHTARLARI -SEÇME ŞÜRLER-

ÖZGÜN ADI POEMS

ÇEVİREN TALÂT SAİT HALMAN

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2014 Sertifika No: 29619

> editör ALİ ALKAN İNAL

GÖRSEL YÖNETMEN BİROL BAYRAM

düzelti NEBİYE ÇAVUŞ

grafik tasarım ve uygulama TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

1. BASIM, KASIM 2015, İSTANBUL

ISBN 978-605-332-598-7 (ciltli) ISBN 978-605-332-599-4 (karton kapakli)

BASKI

YAYLACIK MATBAACILIK
LITROS YOLU FATİH SANAYİ SİTESİ NO: 12/197-203
TOPKAPI İSTANBUL
(0212) 612 58 60
Sertifika No: 11931

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI İSTİKLAL CADDESİ, MEŞELİK SOKAK NO: 2/4 BEYOĞLU 34433 İSTANBUL Tel. (0212) 252 39 91 Fax. (0212) 252 39 95 www.iskultur.com.tr

MICHELANGELO

CENNETIN ANAHTARLARI -SECME SIIRLER-

ÇEVİREN: TALÂT SAİT HALMAN

Sunuş

Talât Sait Halman bu kitapta Michelangelo di Lodovico Buonarroti Simoni'nin (1475-1564) bütün şiirlerini toplamayı planlamıştı. Michelangelo ressam, heykeltıraş ve mimar olarak tanınmasına rağmen, nispeten büyük bir şiir külliyatı da ortaya koymuştur. Sanat tarihçilerinin ilgi alanına giren bu şiirlerin edebî değerlerine dair farklı görüşler vardır.

Halman daha önce Dört Mevsim: Sanat-Edebiyat-Kültür Dergisi (Sayı 3, Ekim 1997, 2-3), Kaşgar: Edebiyat-Kültür (Sayı 26, Mart-Nisan 2002, 44-46), Ç/N Çeviri Edebiyat (Eylül 2007, 36-42), Kıyı: Kültür Sanat Dergisi (Sayı 208, Mayıs-Haziran 2009, 26) ve Kasaba'dan Esinti: Mevsimlik Dil, Kültür, Edebiyat ve Sanat Dergisi'nde (Sayı 4, Eylül 2014, 6) Michelangelo'nun birkaç şiirinin Türkçe çevirisini yayımlamıştır. Onun çevirileri dışında Michelangelo'nun Türkçeye çevrilmiş şiiri yoktur. Bu çalışma, az bilinen şiirlerin Türkçe çevirilerinin de bulunması konusunda Halman'ın hayat boyu sürdürdüğü çabanın bir devamıdır. Dört Mevsim'deki kısa önsöz burada tekrar basılmıştır. Kuşkusuz, Halman bu kısa metni şiirler hakkında yapacağı değerlendirmelerle tamamlamak isterdi.

Halman'ın yararlandığı kaynaklar arasındaki en yeni ve başlıca İtalyanca/İngilizce başkıya göre Michelangelo'nun

^{*} Enzo Noè Girardi, ed. Michelangelo Buonarroti: Rime, Scrittori d'Italia 217 (Bari: Laterza, 1960).

külliyatı bazıları tamamlanmamış 302 şiirden ve bir seri fragmandan oluşuyor. Bu kitaptaki numaralandırma İtalyanca baskıdakinin aynıdır. Talât Sait Halman İtalyanca ve İngilizce baskılarda sadece numaralandırılmış olan şiirleri bazen biçimleriyle, bazen ithaf notlarıyla adlandırmıştır, dipnotlar da ona aittir.

Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Halman'ın daha önce Shakespeare'den çevirdiği Soneler (2009) ile Aşk ve Anlatı Şürleri (2014) adlı eserlerin yayımlandığı Hasan Âli Yücel Klasikler Dizisi'nde bu şiirlere yer vermeyi kabul etti. Çevirdiği şiirler editörüyle yazışırken önerdiği Cennetin Anahtarları adı altında bir araya getirildi. Michelangelo'nun şiirleri tümü çevrilmediği hâlde yayınevinin ilgisi sayesinde seçme şiirler olarak bu dizide yayımlanıyor.

Talât Sait Halman'ın Aralık 2014'te zamansız ölümünün ardından, bu projenin dosyasında yer alan şiirler çevirinin çeşitli aşamalarındaydı— bilgisayara aktarılmış, kısmen düzeltilmiş, elle yazılmış müsveddeler vardı. Halman ölçü ve uyağa çok özen gösterir, her zaman en doğru kelime ve ifadeyi arardı. Çevirilerinin olağanüstü büyüsünü kendisinden başka hiç kimse yeniden yaratamayacağı için şiirler bulundukları hâlde bırakıldı, kendi düzeltileri metne dâhil edildi, başka bir redaksiyon yapılmadı. Yalnızca 163 şiir çevrilmiş olsa da kitabın basılması ve Michelangelo'nun şiirlerinin okura sunulmasının, dosyanın "yayımlanmamış" olarak işaretlenip kaldırılmasından daha iyi olduğu düşünüldü.

Ailesi ve dostları tarafından sevgiyle hazırlanmış olan bu kitap, bir şair olarak Talât Sait Halman'ın ve dünya edebiyatından –Eskimo, Sümer, Mısır vb. dâhil– daha önce Türkçeye çevrilmemiş beş bin civarında şiiri dilimize kazandırmak için yaptıklarının anısına armağan edilmiştir.

Defne Halman İstanbul, 2015

Önsöz Yerine

Yontucuydu, ressamdı, mimardı. Hem de şair. Hayal gücü çağları aşan bir deha. İnsan vücudunun ayrıntılarını gösteren resimleriyle anatomide çığır açtı. Ele güne kanıtladı ki yaratıcı bir insan tek bir alana sıkışıp kalmak zorunda değildir; tek bir ihtisasın, tek bir mesleğin ötesinde verimli olunabilir.

Özellikle çağımızda bizim ülkemizde ve dünyanın nice ülkelerinde dar ihtisaslaşma rağbette... Gençlerin çoğu iş idaresine, mühendisliğe, bilgisayarcılığa, teknolojiye akın ediyor. Beşerî bilimlere istekli girenlerin sayısı ve oranı düşük. Sanki teknik alandakiler paşa, ötekiler çavuş. Edebiyata ve sanata yönelenler geçer-akçe işlerde dikiş tutturamayacak zavallılar gibi görülüyor.

Bilimde ve yaratıcı çabalarda hiyerarşi ve rütbe olmamalı. İletişim felsefeden üstün olmasa gerek, iktisat estetikten, sanayi mühendisliği resim sanatından. Teknik alanlarda ilk ağızda daha yüksek maaşlar ödendiği apaçık bir gerçek. Prestijli bir üniversiteyi bitirir bitirmez bir işletmeci, ömrünün kırk yılını Fransız edebiyatı öğretmeni olarak geçirmiş olan babasından belki de iki kat yüksek kazanç sağlıyor. Ama zaman galiba yaratıcılara daha cömert davranıyor. Yirminci yüzyılın en büyük mühendisinin adı nedir? Picasso'dan daha önemli ve daha ünlü mü? Dünya çapında kaç muhasebe uzmanı var? Hangisi Tolstoy'dan büyük?

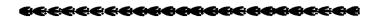
Böyle karşılaştırmalar anlamsız elbette. Yine de insan değeri ile yaratıcı yeteneklerin israfı bakımından üzücü olan şu: Tarih boyunca nice sanat yetenekleri daha kolay, daha güvenli maaşlar uğruna başka alanlara sığındılar. Ya Baudelaire MBA olmayı seçseydi? Bill Gates'in Harvard'ı bitirmesi, ömrünü banka memuru olarak geçirmesi?

Belki de en üzücü olanlar belirli bir alana girip bir yandan da başka yeteneklerini sürdürmekten vazgeçenler... Kendilerini bir mesleğin cenderesinde tutanlar...

Mikelanj'ı düşünün, uzun bir ömür boyunca görkemli resimler, muraller, yontular, binalar yarattı... ve onların yanı sıra yüzlerce nefis şiir de yazdı. Dâhi olanlar da, olmayanlar da hangi meslekten olurlarsa olsunlar, başka çabalara, yaratıcı uğraşılara yönelebilirler. Bir insanın birçok insan olarak yaşaması ve yaratması kendi iradesinde ve elindedir.

Talât Sait Halman

Dört Mevsim: Sanat-Edebiyat-Kültür Dergisi (Bilkent Üniversitesi) Sayı 3, Ekim 1997, ss. 2-3

CENNETİN ANAHTARLARI – Seçme Şiirler –

I

Yarım kalmış bir sone

Yaşayanlar var yılların olanca mutluluğunu, ıstıraba ve mateme sürüklenirler bir anda; kimisi ünlüdür, soylu olagelmiş her batında, karanlıklara gömülür parlak yaşamının sonu.

Dipdiri hiçbir yaratık yoktur ki güneş altında ölüm dize getirmesin, yazgısı bozmasın onu.

II

Dörtlük

Yanıp tutuşan, işte bir benim gölgelerde güneş boş bırakınca dünyayı ışıltıdan; başka herkes sevinçle ve yalnız ben acıdan diz çökmüşüz, ağlayıp sızlıyoruz yerde.

III

Sone

Minnettar ve mutluyum ki iznim vardı bir zamanlar, senin gaddarlıklarına direnip galip geldimdi; ne yazık ki bağrıma gözyaşı döküyorum şimdi irademe karşı, hem biliyorum sende iktidar.

Eskiden kalbime yönelttiğin acımasız oklar hiçbir vakit hedefe yakın bir yere düşmediydi, sen bu sefer öcünü al güzel gözlerinle, haydi çünkü bakış darbelerinde öldürücü bir güç var.

Küçük güzel bir kuş, nice tuzak ve ağdan kurtulur, çünkü yıllar yılı kötü akıbetten uzak durur, yaşamı er geç en büyük felaketle sona erer.

İşte, hanımlar ve Aşkım, bana olacak da budur, bu yaşımda şimdi beni en amansız ecel vurur, ama önce uzun süre elverişli anı bekler.

IV

Sone

O altın başı süsleyen çelenk nasıl da şen şakrak, hem de bir sevinç kaynağı rengârenk çiçekleriyle ve çelenkteki her çiçek yarışıyor birbiriyle, o alnı ilk öpen olmak için öne atılarak.

Bir içim su farbalalı giysi mutlu sarılarak güzelim göğüslere, gününü gün ediyor diye, altın yaldızlı telleri sarkaraktan biteviye, yumuşacık yanakları ve gerdanı okşayarak.

Bundan çok memnun her iki ucu tezhipli kurdele, entari fırfırlı, büzgülü, kırmalı, tenteneli; oh keka, göğüslere bastırıp duruyor danteller.

Kemer sımsıkı düğümlü, bir de çözülürse hele; diyor ki: "Kucakladım ya, artık bırakmam bu beli!" İyi ama, bu durumda boş mu kalsın bizim eller?

Sistine Kilisesi'nde freskolar üzerinde çalışırken Pistovalı Giovanni'ye

Ben bu mezbeledeyim ya, şişti boynumdaki gudde, sanki Lombardiya'da ya da baska bir ülkedeyim, pis suları lıkır lıkır icen kediler gibiyim. göbeğim şişiyor, çeneme çıkacak gide gide.

Sakalım göğe çevrili, hörgücümün tepesinde beynimin bir parçası, kadın başlı, kuş gövdeliyim, gudubet bir canavar, hep firçalar sallıyor elim, boyalar damladıkça süslü bir mozaik var yerde.

Kaburgalarım kamımın içine kadar girmis de. kıçımla dengeliyorum, ağırlıktan belim bükülmüş, gözlerimin feri sönük, adımlarım şaşkın artık.

Derim, gözümün önünde uzanıp gidiyor iste, çözülmesi zor bir düğüm gibi arkamda büzülmüş, ayakta duruşum Asurlunun yayı gibi çarpık.

Bu vüzden, aklıma gelen tüm düsüncelerim sapık, sağlıksız ve saçma,

eğri namludan doğru ateş edemezsin derler ya.

Giovanni, sen savun bundan sonra resim sanatını ve onurumu benim. burda hâlim iyi değil, ressam da değilim.

VI

Sone

Doğru tek bir atasözü varsa o budur efendim: "Kim yapabilirse asla yapmak istemez," derler ya; seni inandırmışlar iftiraya, dedikoduya; yalancıya ödül verdin– doğruluğun dostu bendim.

Eskiden olduğu gibi, şimdi de hizmetindeyim ışınlar nasıl hep sadıksa güneşi yansıtmaya; sen beni pişman ettirdin geldiğime şu dünyaya, beni hor gördün, oysa ben kul köleyim sana kendim.

Bir zamanlar yükselmeyi umdum yaslanarak sanahem de dürüst teraziler, keskin kılıç sayesinde, başka bir şey gerekmezdi ve bomboştu aksiseda.

Gel gör ki cennet sırtını döner erdemli insana, önce yeryüzünü güzelim ağaçlarla bezer de, sonra "Gidin," der, "meyve toplayın kurumuş dallardan."

VII

Madrigal

Kim bu, irademe karşı beni sürükleyen sana, eyvah, eyvah, eyvah, hem bağlayarak kıskıvrak, hem de özgür bırakarak? Sen ki zincir vuruyorsun, zincirsiz, başkalarına, hiç el kol kullanmayarak işte beni ettin tutsak, senin o güzel yüzünden beni kimler koruyacak?

IX

Dörtlük

Her varlığı var eden, parça parça yarattı, sonra o parçalardan seçti en güzellerişimdi görülsün diye yaratmanın zaferi; bu onun yücelerden yüce kutsal sanatı.

XI

Madrigal

Ansızın ölmenin çok daha azdır ıstırapları tek tek saatlerle gelen bin tane ölümden; ben ona âşıkım da o istiyor ki öleyim ben. Ah ne de sonsuz bir ağrı, anımsatılınca yüreğe âşık olduğum o kadın beni hiç sevmiyor diye! Yaşamım nasıl sürer nereye? Üstelik kadın diyor ki yaralarımı deşerek, kendini bile sevmezmiş– bu da doğru olsa gerek. Nasıl umutlanayım bana merhamet etse diye, mademki kendini bile sevmiyor– ne berbat kader! Belki beni ölümüme işte bu acı sürükler.

XII

Madrigal

Nerden cesaret edeceğim de, sen yoksan sevgilim, nasıl ben hayatta kalacağım, ayrılırken yardım istemeyi göze alacağım? Bak hıçkırıklara, gözyaşlarına, iç çekişlere, onların tümü benim mutsuz kalbimden geldi sana, kadınım, tanıklık etti olanca ıstırabına, yaklaşan ölümüme ve çektiğim işkencelere. Ne var ki, doğruysa burda bulunamadığım için unutulacağım kul köle gibi hizmetlerimle, ben senden ayrılıyorum benim olmayan kalbimle.

XIII

Bir yazıttan

Ün yerinde tutuyor mezar yazıtlarını; ne ileri, ne geri, çünkü ölmüş de hepsi, yapıtlarının sesi susturulmuştur artık.

XVI

Büyülü latif bir güzellikten, merhamet pınarından doğuyor ıstırabım.

XVII

Bitmemiş bir sone

Zalim, acımasız, hoyrattır yürek, dışı tatlı, içi zehir zemberek; sadakatin kaypak, ondan uzun yaşar tatlı bahardaki herhangi bir çiçek.

Saatleri kırparak durmadan geçer zaman, bizim yaşamımıza berbat zehirler katar; o tırpandır, biz saman.

Kısa sürer sadakat, güzellik geçip gider; ama sadakat gibi, o da kendini harcar nasıl ki senin günahın, dertlerim harcansın ister.

yıllar boyunca bizden işte bunu isterler.

XVIII

Bir şiirden parça

Ruh boşu boşuna bin derman arar; ben köle olalı, o çırpınmakta dönmek için eski yoluna tekrar. İşte deniz ve dağ; kılıç yanmakta: Ben bütün bunlarla yaşarım zar zor. Dağa tırmanmama izin vermiyor aklımı fikrimi alıp götüren.

XIX

Bitmemiş bir madrigal

Yaradılış her erdemi bir kadına ya da bir tazeye verir deney olsun diye; gel gör ki benimki niye bir anda hem tutuşturur, hem dondurur yüreğimi? Sormayın benim derdimi; bakın, benim çektiğimi çekmemiştir hiçbir erkek böylesine kıvranarak, ağlayarak, inleyerek, kaynak güçlüyse, gürdür o kaynaktan çıkanlar. Bende yaman bir sevinç var, kimse mutlu olmamıştır ve olamaz benim kadar.

XX

Sende kekre şıradan daha tatlı bir yüz var, de ki üstünde yürümüş salyangozun teki, şalgamdan güzel yüzün parıldar da parıldar, dişlerin bembeyazdır, havuç köküdür sanki; imrendirmez Papa'yı hiçbir şey onun kadar, balık yağı tadında senin gözünün rengi; pırasa püskülünden daha sarışınsın sen, ne zerzevat! Yeme de yanında yat allasen.

Güzelliğin çok daha hoş görünüyor bana kilise duvarına boyanmış ihtiyardan, ağzın benziyor tıka basa dolu torbana, patladı patlayacak şişkin barbunyalardan; kaşının rengi dönmüş mutfaktaki tavaya, sapının hiç farkı yok Asurlunun yayından; yanakların tıpkı yoğurup durduğun hamur, üstünde iki kızıl gelincik gibi durur.

Gözlerim senin bir çift memene ilişmiş de görmüşüm iki kocaman karpuz bir torbada; bir tutam pamuk gibi yanardım ya ateşte, bitkinim, kazma kürek belimi bükmüş oysa; tut ki iksir içmişim– tazılar gibi işte koşup tutardım seni tüm kızlar arasında, benim için taş gibi sertleşmek olsa mümkün ne harika becerilerim olurdu bugün!

XXI

Barzeletta

Her kim doğmuşsa, günü gelecek, her canlıyı er geç yok eden güneş onu mutlaka silecek. Sevinç de gam da gidecek elden, iz kalmayacak akıldan, sözden, soylu aileden, nice nesilden; hep güneşte gölge, rüzgârda duman. Biz de onlar gibiydik bir zaman, siz nasılsanız öyle: Şen, üzgün; tam gördüğünüz gibiyiz bugün; canı çıkmış, güneş altında toprak.

Her canlı er geç yokluğa varacak. Bir zamanlar fışkırırdı ışık gözümüzün her mağarasından, hepsi boş, karanlık, korkunç artık; peşinden bunlan sürükler zaman.

XXIV

Eksik sone

Gözlerimi geçit yaptım dökeceğim zehir için, açık yol bırakmamışlardı senin vahşi oklarına, hiç silinmez bir güç kattım belleğimin varlığınayuva ve sığınak bulsun diye bakışların senin.

Ben yüreğimi örs yaptım, hem de körük oldu bağnım, bende yaktığın alevden iç çekişleri yarattım.

XXV

Çift sone

Efendisi zindana atıp da zincire vurunca bağışlanmaktan, her şeyden umudunu keser köle, yavaş yavaş alışarak düştüğü acıklı hâle, özgürlüğüne kavuşmak uğruna hiç etmez rica.

Alışan kaplan ve yılan itaate eder iltica, karanlık ormanda doğmuş en amansız aslan bile; kan ter içinde çalışıp bitkin düşen her amele boyun eğer didinmeye uzun iş günü boyunca.

Ama aşk ateşi için ibret olmaz bu örnekler; o öz suyunu alarak, yemyeşil bitkiyi kurutur, ihtiyar adamın yüreğini heyecanla besler,

onu gencecik yılların tazeliğine koşturur, ateşlerle dinçlendirip şen şakraklıkla yeniler, aşk nefesiyle kalbini ve ruhunu tutuşturur.

Birisi sanırsa ya da kalkışırsa alay etmeye yaşlılıkta bir güzele gönül vermek ayıp diye sunturlu bir yalandır bu.

İnsanın ham hayale kapılmadıkça ruhu, dengeler, sınırlar ve itidal saygı görsün, yeter– günah değil sevilirse aşkla doğal güzellikler.

XXVI

İki dörtlük*

Olağan bir şeydir bu: Tutamaz olur öz suyunu bir ağaç toprak ananın kucağından sökülerek, sıcak altında kalınca, artık gücü yetineyerek, kurur, ansızın tutuşur, alevler kül eder onu.

Ele düşmüşse kalbim, ummaksızın kurtuluşunu, yaşar da gözyaşlarıyla, alevlerle beslenerek, kalınca öz yurdundan, canevinden uzak düşerek, öldüresiye deşmez mi en küçük darbeler onu?

Belki bir sonenin ilk iki bölümü.

XXX

Madrigal

Sevgilimin gözlerinden fışkırıp da uçar ışık, yanarken ışıltıları öyle coşkulu parlar ki kapalı gözlerinden geçer yüreğimi yararak. Bu yüzden de aşk yürür ağır aksak, topallayarak; sırtlandığı yükünde öyle bir dengesizlik var ki, karanlığımı götürüp bana getirir aydınlık.

XXXII

Yarım kalmış bir sone

Günahlarla yaşıyorum, hep kendime ölerekten, yaşamım benim değil de günahlarımındır artık; göktendir iyiliklerim, kendimdendir her fenalık, iradem serbestti ama, ondan da yoksun kaldım ben.

Özgürlüğüm köle oldu ve tanrısal benliğimden ancak ölümlülük kısmet bana. Ne günlere kaldık! İstırap için doğmuşum; şu yaşamım perişanlık!

XXXVII

Eksik kalmış bir sone

Ölümüm benim içimde, yaşamım sende var; vaktimi sen belirleyip, bahşedip paylaştırıyorsun; gönlün nasıl dilerse, kısa olsun ömrüm, ya da uzunher lütfun ediyor beni bahtiyar.

Ne mutludur o can ki zamanı akıp gitmez öteye, onu sen getirmişsindir Tanrı'yı hayal etsin diye.

XLIV

Bitmemiş sone

Önce gördüğüm güzele ben yönlendirince yine ruhumu, oradan bakan gözlerindeki her imgesi ışıl ışıl büyür, sonra içine kapanır hepsi; ürkekleşmiştir, uzak kalmıştır özgüvenine.

Aşk zekâ bıçaklarını çeker bileye bileye, bir koşu gelir bağları ben koparamayayım diye.

XLVIII

Tek terzina

Alev yükselirken daha yaman sarsar onu rüzgâr, cennetten övgü kazanan her erdem ışıldadıkça durmadan saldırılara uğrar.

XLIX

Dörtlük

Aşk, senin güzelliğin ölümlü değil asla: Yürekteki imgeye benzer yüz yok bizlerde, bambaşka bir alevle sen onu ateşler de uçuşa geçirirsin bambaşka kanatlarla.

L

Bitirilmemiş bir sonenin ilk dörtlüğü

Bunca yıl geçtikten sonra ne kalacak sanki ondan, ey Aşk, zaman yıkıma yol açarsa güzelliğinde? Ünü kalacak. Gel gör ki ün bile durmaz yerinde, uçup gider, solar daha hızlı senin umduğundan.

LII

Eksik sone

Kendini öldürmesine izin olsa bir insanın, dünyada can verip de geri dönsün diye cennete, haklı görülür bunu yapması sadık bir hizmette perişan ve mutsuz, gına getirerek yaşayanın.

Ama insanoğlu benzeri değildir ki Anka'nın, ayağa kalkıp güneş aydınlığına dönsün tekrar. Bence eli ayağı hızlı tutmakta ne anlam var?

LIII

Yanın kalmış bir sone

Bir yolcu ki at sürer şafak sökünceye dek bütün bir gün yatacak ve uyuyacaktır ya, umarım efendim de taze bir güç verecek yaşamıma, gövdeme, bunca mihnetten sonra.

İyilik sürüp gitmezse kötülük de sürmeyecek, ama biri ötekine dönüsecek ara sıra.

LV

Yarım kalmış bir sone

Ateş pahası ama, ben sana aldım bunu, küçücük bir armağan, kokusu okşar burnu; koklayarak bulurum hemen senin yolunu. Sen nerde olursan ol, ben de nerde- bu koku alır götürür beni, hiç kalmaz kuşku muşku. Hoş/görürüm gizlensen geçmemek için ele; nereye gidersen git, bu gittikçe seninle bulurum işte seni, tümden kör olsam bile.

LVI

Başlanıp bitirilmemiş bir sone

Ben ölümümde yaşarım- bu yanıltmıyorsa beni, kaderim mutsuzluk ama, mutlu yaşarım yine de; nasıl yaşanır bilmeyen ölümde ve işkencede, beni yakan ve yok eden ateşe atsın kendini.

LVII

Dörtlük

Beni tutuşturup yakan, canıma can katar işte, ateşi güçlendirir ya daha çok yakıt ve rüzgâr, canıma kıyan sevgili beni işte böyle kollar, nice iyilikler vardır yaptığı her kötülükte.

LX

Sone

Biliyorsun ki, efendim, biliyorum bildiğini, yakınında, yanındayım, çünkü budur benim zevkim; biliyorsun bildiğimi, biliyorsun ya ben kimim, nedir ki buluşmamızı geciktirmenin nedeni?

Gerçeğe dayanıyorsa umuda yöneltmen beni, doğruysa benim kısmetim olan bu büyük emelim, aramızdaki duvarı kaldıralım, yok edelim; gizlilik katmerli yapar saklı derdin şiddetini.

Ben seviyorsam, sevgili efendim, senin kendince en candan sevdiklerini, sen sakın incinme bundan; böyle olur bir can başka bir canı tümden sevince.

Senin güzelim yüzün ki bir bilgi kaynağı bence, pek bilinmez değerleri ölümlüler tarafından; bilmek isteyen, ölmeyi göze almalıdır önce.

LXII

Sone

Demirci, tasarısını harlı bir ateşle ancak dökerek biçime sokup yaratır güçlü bir eser; de ki ateş kullanmıyor bir zanaatçı –ne gezer– altın en yüce değere asla ulaşamayacak.

Anka önce yanmamışsa yeniden yaşamayacak. Bana gelince ben alev olarak ölürsem eğer, yeni cana kavuşurum kazanıp yüksek bir değer; artık acı çekmeksizin varlığım ışıldayacak.

Ben ne kadar mutluyum ki bu anlattığım ateş de, canevimde bir yer bulup yaratır beni yeniden, karışmış olsam bile ben ölüler kafilesine,

ateş, doğası gereği, yükseltecektir cennete; mademki ben de ateşe dönüşmüştüm çok önceden, oraya nasıl götürmez beni kendisi giderken.

LXIII

Sone

İçindeki ateş, soğuk taşa ne de sevecendir, dışarı çıkarılınca o taşı sarıp sarmalar, alev alev yanar söner, başka bir biçimde yanar, sonsuzluğa gidenlerle sıkı sıkıya birleşir.

Fırında yitip gitmezse yazı ve kışı çökertir, talep eder her zamankinden daha yüksek fiyatlar, ruhu arınmış olarak, Araf'tan bağışa uğrar, cennette yüceler arasında ona yer verilir.

İçimden gizlice oynaşaraktan beni eriten ateş çıkarılacak olsa dışarı, demek böyle yanıp söndürülmüşken yaşam bulmuşumdur yeniden.

Dumanlar tozlar içinde ömür sürdürüyorsam ben, ölmezliğe ermişimdir taşa çeviren ateşle, çünkü demir değildir de altındır bana güç veren.

LXIV

Dörtlük

Ateş taşı çatlatırsa ve demiri eritirse oysa her ikisinde sert cevher birbirinin eşi, neler yapmaz cehennemin çok daha azgın ateşi, bir tutam kurumuş iğrenç saman ele geçirirse?

LXV

Yarım kalmış bir sone

Ben tam sana tapınırken mutsuzluğumun anısı döner gelir kafama, ağlar, şöyle der: "Gerçekten yanan kimse, odur gerçekten seven– işte ben!" Ama benim yaptığım, bir kalkan hepsinden...

LXIX

İki Üçlük*

Doğa bilmez mi? Hikmetinden sual olunmaz; güzellik verdiğine onca zulüm de verir, karşıtlar dengelensin diye, ne çok ne de az.

Böylece senin yüzün, tatlılıkla giderir bende ne denli varsa acı, ıstırap, keder, onları hafifletip beni pek mutlu eder.

Bu altı satır eksik bir terza rimanın son iki üçlüğü ya da bitmemiş bir sonenin üçüncü dörtlüğü ile son beyti olabilir.

LXXIII

Dörtlük

Ben uzaklaştırılıp da ateşten yoksun kalınca bu öldürür beni, ama yaşatır başka herkesi; alev alıp yükselerek yanandır bana tek besi, başkalarını öldüren beni yaşatır yalnızca.

LXXIV

Ağlarım, yanarım, erir giderim de işte bu can beslenir bütün bunlarla. Alnımın tatlı yazısı, başka kim var benim gibi dertli, duysun aşk sızısı, başka kim var yalnızca kendi ölümüyle yaşayan?

Ah zalim okçu, sen iyi biliyorsun tam hangi an güçlü elinle durdurulur yüreğimin acısı, bizim kısa ıstırabımızın en can alıcısı; ölümünü yaşayan ölüp gitmez ki hiçbir zaman.

LXXV

Bir şiir parçası

Yine mi o adam -bu kadarı fazlatüm izleyicileri öldürüyor bakışlarıyla, gözleri dört dönüyor kendini sergilemek için.

Yine mi o adam -bu kadarı fazlagündüzü gece yapar, güneşi gölgeler hoş simasıyla, daha sık göstersin yüzünü, insanlar büyülensin; o da süslensin gülücükleri, şarkılarıyla.

LXXXI

Madrigal

Neye baksam, neyi görsem, bana hep aynı öneri, diyorlar ki: "Sen sev onu, durma, peşinden koş onun." Çünkü sen yoksan anlamı olmaz hiçbir mutluluğun. Sevgilim küçümsüyorsa başka tüm mucizeleri, hiçbir şeyin hayrı yoktur ben senden kalırsam yoksun; güneşim, sana hasretim. Ruhumdan götürüyorsa, bende hangi yüksek umutlar ve yaman güçler varsa, ben hep yaşayım da alev alev yanayım isterler, yalnız senin için değil, kaşı gözü sana benzer herkes için, o benzerlik çok ama çok uzaksa da. O senden gitmişse, artık hiç yoksa, ah o gözler, benim canım, ışık nedir, hiç bilmezler, senin olmadığın yerde cennetten de yoktur eser.

LXXXIV

Sone

Kalemle mürekkep nasıl farklı üsluplar sağlarsakimisi yüce, kimisi pespaye ya da orta karar, mermerde de görkemli ya da kırtıpil imgeler var, bizde yetenekler neyse, hangisi ağır basarsa.

İşte aziz lordum, senin gönlünde hangi his varsa gününe göre tevazu, böbürlenme ya da vakar onun resmini yaparım, mademki önümde o var, yaratıcı seçimine hangi görünüş uyarsa.

Göğün rahmeti bireyin sanat zevkine göredir, tohumları başka biçimlere sokmak için yağar, iç çekişler, gözyaşları, acılar mıdır ekilen,

ona göre gülümseyiş ya da ağlayış biçilir; üstün güzelliğe yüksek üzüntülerden bakanlar, hasat alır kıvranış ve matem gibi ürünlerden.

XCVI

Terza rima

Kupkuru bir ağacı ateş nasıl sararsa öyle yanayım seni sevmiyorsam derinden, canımı yitireyim başka bir duygum varsa.

Ve aşkın ruhu senin güzelim gözlerinden başka güzelliklerle tutuşturursa beni– öleceksem de– alsın şu gözlerimi benden.

Var gücümle taparak sevmiyorsam ben seni en mert düşüncelerim mateme bürünsünler nasıl güçlü ve sadık yaşarlarsa sevgini.

CII

Sone

Ey gece, tatlı zaman, olsan bile kapkara, zahmete gün sonunda huzur doldurursun sen; aklı sağlam insandır, ermiş, seni yücelten, bilge işte o, seni kim onurlandırırsa.

Kopartıp son verirsin yorucu kaygılara, onları dinlendirir nemli, asude gölgen, rüyalarda ruhumu yerden çekip, en üstten taşırsın; benim arzum gitmektir oralara.

Ey ölümün gölgesi, susturup sindirirsin akla ve ruha düşman olan tüm illetleri; döşeğe düşenlere son etkili dermansın.

Hasta gövdemizdeki dertleri dindirirsin, gözyaşımızı silip kovarsın mihnetleri, erdemlilerden hırsı, bezginliği alansın.

CIII

Sone

Kapatılmış olan her alan, üstü örtülü her yerherhangi bir maddeyle sarılmış olan her ne varsageceyi korur da onlar, gün ışığı yaşıyorsa, küçümseyerek güneşin aydınlığı alay eder.

Yenilgiye uğratırsa onu amansız alevler, ilahi güçlerini güneş çırılçıplak soyarsa, daha cılız bir şeyler onu savunmasız koyarsa, belki bir solucan bile bir çırpıda ezip geçer.

Güneş sıcak tutar yerde üstü açık bulduğunu, binlerce tohumla binlerce bitkiyi de ısıtır, acımasız rençper saldırır hepsine elde saban;

ama karanlıkta ekerler insanın tohumunu. İşte bundan, geceler gündüzlerden daha kutsaldır nasıl ki tüm ürünlerden daha değerlidir insan.

CV

Sone

Hiçbir ölümlü nesneyi artık gözüm görmez oldu, senin güzel gözlerinle ben huzura kavuştum da, her kötülükten nefret eden bir ruh vardı onlarda, benim ruhum onunla aşka ilham kaynağı buldu.

Benimle eş değerde doğmasaydı Tanrı'nın ruhu, hiçbir şeye can atmazdım ki dış güzellikten başka; o hoş görünür ya göze, ama bu bir aldatmaca asıl güzellik gider dışa, evrenselliğe doğru.

Erdemli yaşayanlara ölümlü can –dediğim buyatıştırmaz arzuları, sonsuzluk da aramayız zaman içinde, değişim olur bedendeki ette.

Gem vurulmamış arzular, aşk değil sadece duyu, ruhu öldürür; can dostu yapar bizleri aşkımız dünyada, ama dahası, ölümden sonra cennette.

CVII

Madrigal

Gözlerim ki güzel şeyleri arzular, ruhum ki günahtan arınmaya can atar, onların yükselmek için ne gücü var bütün bu güzellikleri izlemekten başka? Ta uzaklardaki yıldızların gönderdiği ışın yöneltiyor onları yaman bir isteğe, dünyada yaşadığımız aşka. Ve hiçbir şey girmez soylu yüreğe, onu aşkla yakıp da kul köle edecek aşka o gözlerin benzer gördüğü yüzden başka.

CVIII

Ottava rima

"Yapmaması gerekeni yapanın boştur umudu af ve merhamet hakkında." Öyle bir halk inancı var. Sana aşırı güvenip de sonra vazgeçince bu, mutluluğa kavuşturur sandım ama, neye yarar? Artık hiçbir beklentim yok gütmekten o boş umudu, güneşte dirilir Anka ama, güçlenmez ihtiyar. Büyük kaybımdan mutluluk duyuyorum– nedeni şu: Sana aşkla bağlanınca kendime güçlü hükmüm var.

CX

Yaz∎t

Sana söylüyorum bunu: Sen ki dünyaya canını verdin, gövdeni, ruhunu, kader sana yer yurt yaptı şu karanlık tabutunu.

CXIV

Madrigal

Üstesinden geliyorsun her zorluğun, her engelin, nasıl ki aydınlığa karşı zafer kazanıyor gözlerin, sevincten ölmek dive bir sev varsa insan icin. iste bugün o gün, bu, yüce güzelliği ilham edisi ulu merhametin. Aslında ateşe alışık olmasaydı ruhum coktan ölmüs olurdum senin ilk bakışlarındaki vaatlerden, açgözlü düşmanlarımyani gözlerim- aramakta gecikmezdi ki; ben yakınamam, kabahat sende değil bunu yapamazsam. Ah güzellik ve zarafet, ikisi de sonsuz, ne denli yardım önerirsen öner ama, o kadar az katlanırsın ki vasama. baktığın herkesi kör edemezsin.

CXV

Eksik kalmış bir madrigal

İşve, süs püs, okşayışlar, altın, şölenler, inciler... sanki kim el emeğini ve göz nurunu fark eder kutsal mücevherlerinde o kadının? Çünkü ışıltıyı ondan alır hem gümüş hem altın ya da o kadınla ikiye katlarlar. Her mücevher daha bir görkemli parlar kendi başına değil de onun gözündeki güçle.

CXVI

Madrigal

Engel olamıyorum Aşkım, hem istemiyorum da (görünce senin azdıkça azan öfkeni karşımda) tutamıyorum kendimi sana şunu söylemekten: "Gitgide çok daha sert ve haşin oluyorsun da sen, daha güçlü bir erdeme yöneltiyorsun ruhumu ve ara sıra merhamet duydun mu öleceğim diye, kanlı yaşlar döküyorum diye can çekişen bir insana acırcasına, o zaman başlayınca aşk ıstıraplarım dinmeye, duyuyorum kalbim söne söne yaklaşıyor sana. Ah kutlu ışıltılı gözler, bana bir damla kerem en parlak servetlere değer; kaybederek öğrenen, nice kazançlar elde eder."

CXX

Madrigal

Günü bugün, anı bu an kurtulmanın şu ıstırabımdan, yaşlılık arzuyla bağdaşır mı sanki? Ama benim ruhum, sen bilirsin ki ey Aşkım, kördür de, sağırdır da hem vakte, hem ecele, ölümle karşılaştığımda, o kadın karşımda şunu söylüyor: "Kopartsan bile, paramparça etsen de yayını okunu, bin parçaya bölsen de onu esirgeyemezsin başındaki bin beladan, hiç ölmeyecektir hiç şifa bulmayan."

CXXI

Madrigal

Sen güzeller güzeli olabilirsin ancak, demek ki merhametten baska bir sey gelmez elinden; tümden benimsin va sen, varlığın mutlaka beni vıkacak, vakacak. İste o merhamet ki bana geliyor senden, hep senin essiz güzelliğinle es değerde, cazip yüzünün sonu gercekleştirir bunu; benim tutuşan kalbim kül olacak. Ama özgür kalan ruh, yıldızına döner de Yaradan'ın mutluluğuna erer, ölenlerin bedeni onunla sonsuzlasır va huzur va da hüzün icinde: yalvarırım, varlığımı sen iste kaknemse bile, dünyada da, cennette de birlikte olsun seninle; cünkü inanclı yürek güzel yüz kadar değer tasır.

CXXII

Madrigal

Ateşten zarar görmeden hiçbir şey kurtulmaz, gel gör ki o beni yakmaz da ısıtır biraz, benim gücüm çok, onunki az olduğundan değil ama, güvenli bir yer buluyorum tek başıma, başkaları ölüyor da ben semender gibiyim, bilmem dinginliğimi velveleye çeviren kim? Kendi yüzünü yaratan sen değilsin ve benim elimden çıkmadı kendi yüreğim, ikimiz çözemeyeceğiz benim aşk düğümümü, o yüksek güç ancak Tanrı'dadır, o sermiştir senin gözünün önüne benim bütün ömrümü. Aşkım sana külfet değilse, beni affet, nasıl ki ben bağışladım işkencecimi, o beni öldürmüyor da istiyor ölmemi.

CXXIV

Benim şu kadınım pervasız ve atak, gözleriyle beni öldürürken bile, tüm mutlulukları vaat ediyor, şöyle: Gaddar kılıcını yarama sokarak, canevimde duyurarak birbirine karşıt yaşamla ölümü bir arada; kısacık bir anda merhameti sancımı giderir ama, uzaktan da beni sürekli bir ıstırabın pençesine atar, kötülük yıkıp dururken iyiliğin ne hayrı var?

CXXVI

Madrigal

Doğruysa bu, ruh gövdesinden kopup kalırsa özgür başka bir beden içinde döner geri yaşamak için şu kısacık fâni günleri, yaşar da başka bir sefer ölür; benim kadınım ki güzeller güzeli görünür benim gözüme, yaşama dönünce yine zalim mi olacak? Gökler kulak verirse gönlüme, o yumuşak duygularla dolacak, tüm haşinliklerden kurtulacak. İnancım şu: Güzelim gözlerini yumacak, açınca da ölümü kendisi yaşamış olarak acıyıp benim ölümüme üzüntü duyacak.

CXXVII

Madrigal

Ölümün kendisi değil, ama ölümün korkusubeni esirgeyip kurtarır bubeni hep öldüren güzel, adaletsiz bir kadından ve bazen içine düştüğüm yangından, hele yaman yanıyorsam alevlerde, bilemiyorum kurtuluş nerdenonun kalbime sarılan güçlü hayalinden başka: Gelmişse Ölüm, oraya girmek nasip olmaz Aşk'a.

CXXX

Madrigal

Hiç az değil tehlikesi, besbelli, senin Tanrı'yı andıran güzel çehrenin benim gibi ruhuna eceli hep yakın duyan bir insan için.

O yüzden kendimi uyarıp dururum, ölüm karşısında savunurum.
Gel gör ki senin beni esirgemen ölüm kapıma dayanmışken bana dirlik sağlayamaz benden, ecele faydası yok son deme bırakılmış özrün, bu öyle yıllanmış ki gideremez onu tek bir gün.

CXXXI

O iki güzelim kaşla gözle karşı karşıya
Aşk gücünü yeniden kazanır ya,
yayını, kanatlarını hor gören o mevsimde,
benim gözlerim bunu andıran her harika varlığa
açlık duyar da
hedef olurlar atılan amansız kargılara art arda.
Ama üstüme üstüme gelir de
tam hoş bir anımda güçlü haşin bir düşünce
utançtan ve ölümden,
tehditlerine boyun eğmez Aşk kaybın ve acının,
çünkü bir saat yenik düşüremez alışkanlığını bunca yılın.

CXXXVII

Madrigal

Aşk, mutlu olmak için çektirmek, yaş döktürmek istersen, daha zalim, daha iyidir bana "yara"dan "ölüm"e dek zaman bırakmazsa ok, ya da kısa sürersesen âşık öldürerek yoksun kalırsın, gözyaşı ve işkence biter bizde. Bunun için minnetler sunuyorum ben sana çektiklerim için değil, ölümüm için yalnızca, cünkü o, tüm illetleri giderir cana kıyınca.

CXXXVIII

Alın da boyunduruğa vurun, işte boynum, amansız kadere kurban gideyim, razıyım buna, ve can düşmanım olan kadına, kıyılsın bu alevlenmiş sadık yüreğe; ben işkenceden hiç korkmuyorum, tek kaygım bana verdiği eza azalır diye. Ya o asude çehreye dirlik düzenlik verirse benim çektiğim azap, beni öldürebilir mi zalim bir ıstırap?

CXLII

Madrigal

Aşkımın ateşi, olabilir ki, sönmemiş de bende canlı kalmıştır, yeşil yoksulu, yaşlı çağımın soğuğunda, ansızın yayını germiştir de belki, şunu anımsayarak bana nişan almıştır: Soylu bir kalp yıkılmaz okla vurulduğunda; güzeller güzeli o yüz uğrunda yemyeşil yapar kışı; gel gör ki son yara ölümcüldür, benzemez önceki yaralara.

CLI

Sone

Hiçbir tasarıyı bilmez en usta sanatçı bile bir tek mermer kütlesinde barınmaz mı ki– o bilir, hem de fazlasıyla, o kavrama ancak erişilir aklın buyruklarını yerine getiren bir elle.

Güzel kadın, kaçtığım acıyla, umduğum sevinçle tıpkı bunun gibi her şey senin içinde gizlidir, yücesin, kutsalsın, onlar ölümüne tehlikelidir; sanatım isteklerini ters çeviriyor bu hâle.

Demek aşka yüklenemez mihnetimin kabahati, ne senin güzelliğine, sertliğine, hor görmene, ne de kötü talihe, alın yazıma ya da şansa.

Yüreğinde tutuyorsan eceli ve merhameti, ben, aynı zamanda, sabrımın sonuna gelmişim de, yanıyorum, çıkar yolum kalmadı ölümden başka.

CLVIII

Aşkım, sen ölümü dışlıyorsun var gücünle benim düşüncelerimden uzağa iterek, senin hoşgörünle ruhum gidiyor estek köstek, oysaki ölümü düşünmesi hayırlı olurdu belki. Meyve yere düşmüş, kabuğu kurumuş bile, önceleri tatlıydı ama, şimdi ekşi, bu son kısa saatlerimde, ne var ki, tek hissettiğim bir eziyet ancak; çok az vakit kaldı derin zevkleri yaşayacak. Böyle bir armağan, senin merhametin, güçlüyse de gecikmiş, o kadar korkutuyor ki beni ölümü bedenimin, işkencesi sevincimin. Yine de minnetle anıyorum seni bu yaşımda: Çünkü kaderimle ölüme gidersem ben bunu sen yaparsın daha iyi kalplilikle ecelden.

CLXIII

Madrigal

Ben ne kadar çok nefret edip de kaçarsam kendimden, kadınım, yardım et diye, o kadar sana koşarım; öylesine güçlüdür ki ruhumdaki umutlarım, kaygım da azalır sana yaklaştıkça ben.
Hangi güzelim vaatler bana gelmişse cennetten hepsine senin yüzünde kavuşmaya can atarım; sezerim ki kurtuluşum o büyülü gözlerdedir, ama hep şunu anlarım bakınca başka herkese; yürek aşkla çarpmıyorsa gözün gücü beyhudedir. Işıltılar neye yarar hiçbir vakit görülmezse ya da benim özlediğim kadar soylu değilseler, cünkü aşırı seyrek görmek, unutmaya çok benzer.

CLXVI

Sone

Gözlerim kolay erişir senin güzelim yüzüne nerdeyse, nereye baksam, yakındaysan, uzaktaysan, ama kadınım, umut yok ayaklarımın koşmasından, elim kolum bırakmıyor ki gideyim hiçbir yöne.

Özgür ve zincirsiz, senin o yüce güzelliğine yücelirler belki senin gözlerinden bakaraktan, eksiksiz, gür, sapasağlam ruh ve akıl, hiçbir zaman şehvet böyle nimet tanımaz kimsenin bedenine;

ölümlü, kanatsız, yere bağlıdır insanda gövde, bir küçük meleğin ardı sıra uçmayı ne bilir, bunu gerçekleştirir zevk ve övünç duyarak gözler.

Sen her şeye kadirsen yeryüzünde de, göklerde de, yeter ki gövdemin tümünü sen tek bir göze çevir; bende kalmasın senin tadına varamadığım yer.

CLXVII

Madrigal

Ölüm hor görüyor seni, Aşk dışlıyor bende zafer kazandığın tam o yerden, yayınla, oklarınla, hem de çıplak elinle, azgın tüten buzuyla kargışlıyor senin tatlı ateşini. Pek az kaldı o günlerden. Yiğitlerin gönlünde senin gücün nafile, kanatların varsa bile, onlarla erişirdin de, korkup kaçıyorsun artık; yemyeşil genç günlerden tiksinir ihtiyarlık.

CLXVIII

Madrigal

Varlığımın yarısı cennetten gelmedir, kanat açıp dönmeye can atar oraya, benim tek bir güzel kadınla kalıp onun buzlarında yanışım varlığımı sürdürüp bölünmüş iki yarıya; o ikisi karşıt, biri çalıyor ötekinden iyiliğin tümüne erişmeliyken yaşayışım. Ama günün birinde kadınım davranışını değiştirirse, benim yarım cenneti kaybeder de o buyur ederse beni, darmadağın, yorgun düşüncelerim onda birleşirse ve o sevecen davranıp ruhumu öteye gönderirse, hiç değilse o zaman, umarım, tümden o kadın olurum da kurtulurum kalmaktan yarım.

CLXIX

Madrigal

Ben o kadının aşkıyla yanıp tutuşurken bile o dalga geçiyor, oynuyor benimle; sevecen görünse de zalim, taştandır kalbi. Aşkım, sana çoktan söylediğim gibi, hayır gelmez, bu bir hile. Birinden bir şey beklersen yiter gider elindeki. O şimdi benim ölmemi isterse, kabahat de bende, hasar da, kadına çok güvendim; aşırı bel bağladım ya, demek suçlu olan bendim.

CLXXI

Madrigal

Güzelliklerin belleğine ecel gelse de, o adamın çehresine, son verse senin anılarında, nasıl ki onu senden alıp götürür ve ateşi buza, kahkahayı gözyaşına dönüştürür, nefret ettirdiği gibi o nesnelerden yürüyüp geçemezler artık boş bir yüreğin üstünden. O güzel gözlerini gizler de kısa bir süre için, alışılmış bir yerde, onlar kuru kav gibi yanar harlı ateşlerde.

CLXXII

Madrigal

Bir kez aklına koymuş ya
o ehlileşmiş vahşi kadın,
ben yanmalı, ölmeli, büzülmeliyim mutlaka
bir avuçluk bir külçe olarak kalıncaya dek;
o kadın kanımı kurutuyor okka okka,
bedenimi mahvediyor ruhuma eza ederek.
O kadın iyice bel bağlamış aynaya;
kırıtıyor iki dirhem bir çekirdek,
kendine sorarsan cennette bir huri,
sonra bana dönüyor hor görerek,
öyle ya, ben moruğun biri,
yüzüm daha güzel gösteriyor onu,
kadın beni alaya alıyor, hırpalıyor
çirkinim diye; ama ben memnunum şuna,
kadını güzel göstererek doğayı uğratıyorum bozguna.

CLXXVI

Madrigal

Gerekmezdi ki senin kutsanmış güzelliğin için yenilgiye uğramış olan beni iple bağlasın, çünkü doğru anımsıyorsam, tek bir bakışla beni kavrayıp esir almıştın, hemen teslim olması gerekir zayıf bir yüreğin, defalarca yapılan yaman işkencelere. Ama kim ihtimal verir, senin güzel gözlerinin zapt edip büyülediği kuru ya da kavruk ağaç birkaç gün içinde yeşerir.

CLXXVII

Yazıt

Vaktinden çok çok önce, göçmeden gönlümüzden, o ilahi güzel kız yenik düştü ecele. Kurtulacaktı karşı koysaydı sağ eliyle. Neden karşı koymadı? Solaktı da o yüzden.

CLXXIX

Yazıt

Onun güzelim gözleri kapanmış ve gömülmüşse vaktınden önce, bizlere yalnızca bir teselli var: Öldü onlara duyulan merhamet yaşarken onlar, ama öldüler ya, yaşar merhamet pek çok kimsede.

CLXXX

Yazıt

Herhangi bir kimse varsa bana üzülüp acıyan, dünyadan koptum, gömüldüm diye gereği yok yasın; bağrına, yüzüne dolan gözyaşlarını saklasın bir başkasına, şimdilik kadere tutsak olmayan.

CLXXXI

"Söyle Ölüm, sen neden el koymadın da, yaşlanarak yıpranmış yüzlere, niye beni öldürdün çok erken?"
"Çünkü hiç kimse yıllanıp çöküntüye uğramışken cennete çıkamaz– çıksa bile orda kalmayacak."

CLXXXII

Bu mezarda yatanı öldürmek istemedi Ecel silahlarıyla uzun yılların ve fazla günlerin, içinden öyle geldi ki o cennete dönebilsin, görkemli görünüşünü yitirmeden kalsın güzel.

CLXXXIII

Burada yatan güzelde kudreti vardı ateşin, dünyadaki güzel yaratıkları yokluğa sürdü, Doğa'ya nefretle göz koyan Ecel on u öldürdü söndürerekten onun can dostu olabilmek için.

CLXXXIV

Cecchino Bracci için yazıt

"Kollar" demekti adım. Bir işe yaramadı, kollar cılızdı ecel kıyasıya vurunca; ismimi "ayak" koymuş olsalardı doğunca, tabanları yağlardım kullanarak o adı.

CLXXXV

Yazıt

İşte burda gömülüyüm, oysa az bir süre önce doğmuştum; ecel çok çabuk ve amansız geldi bana, ruhum sıyrılıp gitti de bedenimden, hiç farkına varmadı, ki varlığını değiştirmişti sadece.

CLXXXVI

Ecelle geri veremez beni bu zindana sokan, benim fâni varlığıma bahşettiği güzelliği; başkasından aldığını iade edemez– meğerki beni dünyadaki hâlimle yaratsın yeni baştan.

CLXXXVII

Yazıt

Ruh derinden bakıp görmez dışardaki varlıkları, oysa biz gördük bir güzel yüz kıstırılmış gömüte, gel gör ki öyle bir güzellik olmasaydı cennette ölüm çıkaramazdı o yüzü oradan dışarı.

CLXXXVIII

Yazıt

Yenn dibinde doğayı yenip çökerttiyse ecel, bu güzelim yüz, dünyanın intikamını alacak cennette: Gömütten kutsal peçesini çıkartarak. O peçeyle örtünen yüz, eskisinden kat kat güzel.

CLXXXIX

Yazıt

Güzel gözler burda sönmüş, ama ışıldarken onlar en parlak, en kutsal gözler sönük kalırdı. Ne var ki öldükten sonra o kadar göze nur saçıyorlar ki, bilemeyiz kayıplar mı, kazançlar mı ağır basar.

CXC

Yazıt

Burdayım, ölü diyorlar bana, yaşadım oysaki dünyanın huzuru için; bin gerçek âşık bağrıma yerleşmişti ruhlarıyla; beni eksilttiler ama, canevimden bir tanesi gittiyse de ölmedim ki.

CXCI

Ruh, bedeninin dışında yaşayabilir, işte ben, nasıl ki gövdemi yoksun bıraktı sanıldı ruhum, oysa ben yaşayanlara korku ilham ediyorum, bes belli bunu yapamazdı ölmüş olanlar tümden.

CXCIV

Cecchino Bracci için yazıt

İşte kader buyurmuş da uykuya varmışın erken, ama gerçekten ölmedim, yer yurt değiştirdim sade; beni görüp yas tutanlar varsa yaşarım sizlerde, ölmek yoktur ki bir âşık başka bir âşık olurken.

CXCV

Yazıt

"Burda iki saat, yüz yıl çalıp götürdüyse senden, sonsuz yaşamaktan yoksun kalırsın beş yıl yüzünden." "Hayır, yüz yıllık bir ömür çıkarmıştır tek bir günden, o tek bir günün içinde her şeyi öğrenip ölen."

CXCVI

Cecchino Bracci için yazıt

Talihim var, kendimi ölmüş gördüm ya, yeter: Fazla yaşatılmadım, cennetten armağan bu; dünyada daha güzel hiçbir armağan yoktu, çünkü benim için her şey ölümden beter.

CXCVII

Artık tenim topraktır, kemiklerim burda gömülü, onlar güzel gözlerden de, hoş yüzden de yoksun ama kanıttırlar geçmişte zarif ve cazip olduğuma, ruhum yer altındaki zindanda yaşamakta ölü.

CXCVIII

Ben yine yaşasam diye gözlerden yaş dökülürken yaşlar kemiklerim uğruna dönmüşse ete kana, artık hiç yas tutmazdı ki yas tutup duranlar banaruh tekrar dostlara bağlanırdı cennette özgürken.

CXCIX

Yazıt

Bana gözyaşı döken, ben can vermiş yatarken burda, kemiklerimi, mezarımı sulayan şunu umar: Canlanıp da belki meyve verir kurumuş ağaçlar; boş bir umut bu: Ölüler dirilemez ki baharda.

CC

Ey taş, ben yaşadımsa bir sen bilirsin bunu, çünkü beni buraya sen soktun; anımsayan biri varsa, o da düş görüyor sanır; ecel çevik ve obur ya, bir zamanlar var olanlar hiç olmamış gibi sanki.

CCI

Ben ötesindeyim yıllarla saatlerin gücünün, buraya sokuldum işte; korktuğum dönmek yaşama; bu pek kısmet olmaz ya, ayrılmak zor değildi ama, o zaman geri dönmüştüm öldüğü yere ölümün.

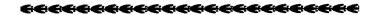
CCII

Ben Braccilerden biriyim, ömür sürersem bir portre olarak, ruhsuz, demek ki ölüm benim sevgilimdir, yağlı boya sanat eseri olmakla talihlidir, girer benim yaşarken giremeyeceğim yerlere.

CCIII

Ben Bracci olarak doğmuşum, ilk çığlığımdan sonra gözlerim güneşi çok kısa bir süre görebildi; ebedî burdayım, daha azını istemem şimdi—yeter ki yaşamım sürsün beni çok seven insanda.

CCIV

Öldüm ama bugün daha dinç ve değerliyim ona, ecel beni çalmıştı, daha canlıyım şimdi ondan, eskiden onundum, bugün seviyorsa beni candan, madem azalırken arttım, ölüm daha iyi bana.

CCV

Yazıt

Ölüm burada toprağa gömmüşse vaktınden önce dünyanın en tatlı erdem ve güzellik çiçeğini tam açılmamışken henüz, Tanrı inandırsın seni, daha çok ağıt yakılmaz insan yaşlıyken ölünce.

CCVI

Yazıt

Cennettendi mükemmel ve kutsal güzelliğim benim, babamdan gelen yalnızca şu ölümlü gövde işte; tanrısal varlığım öldü ise benimle birlikte, ölmekten ne umabilir artık ölümlü bedenim?

CCVII

Yazıt

Ben aldanmıştım ilk önce sana, bir saatliğinesonra sonrasız ölüme: Ne güzellikler, sevinçler saçtım da öyle gözyaşı bırakıp gittim ki! Meğer da ha iyi olacakmış hiç gelmemek yeryüzüne.

CCVIII

Güneş burda battı diye sen yanıp yakıl, ağla dur; bizi çok kısa aydınlattı ondan gelen kutlu nur. Kıt cömertlikle iyilik daha bol ömürlü olur, ecel ağır aksaktır, berbat insanları geç vurur.

CCIX

Burda yatıp kalmalıyım ben çok erken bir uykuya, geri vermeliyim dünyadaki şu enfes peçemi; cennettekiler aşamaz ki benim güzelliğimi, onlar örnek olamazlar letafet için doğaya.

CCX

Gözlerim açıkken can da verdi birisine, huzur da, şimdi gözler kapalı, kim verir ona huzur ve can? Elbette Güzellik değil, o yitip gitti dünyadan, yalnız Ölüm kaldı, onun nimeti yatıyor burda.

CCXI

Ben hayattayken canı idiysem başka birisinin ve şimdilerde güzelliğim burda bir avuç toprak; ecel gaddar ona, bende bir korku var kıskanarak: Başka biri ölebilir ondan önce benim için...

CCXII

Buraya gömdüğünüz Braccio'nun yoktu benzeri, herkesi yere vurmuştu o afet güzel yüzüyle; işte onun canını almak nasip oldu ecele, sağ kalan kim varsa hepsinin düşükmüş de değeri.

CCXIII

Yazıt

Burada gömülü Bracci- Tanrı onun simasıyla ne güzellikler katmaya can atmıştı da doğaya, baktı aldırış eden yok, heba olup gidecek ya... Çabucak geri aldı bir kez gösterince dünyaya.

CCXIV

Senin varlığının canlar canıydı onun görkemi, Cecchino Bracci öldü de burada yatıyor şimdi, onu görmeyenler kay ba uğramadı, yok bir derdi; tanıyanlar yaşıyorsa buna yaşamak denir mi?

CCXV

Ecel işte burda geri verdi toprağı toprağa, ruhu cennette- ve bendeki güzellikle şöhreti ölümden sonra da beni sevene emanet etti, dünyadaki peçem taşla ersin diye sonsuzluğa.

CCXVI

Tüm kussal güzelliğiyle Bracci'yi gömdüm buraya; nasıl ki ruh bedene şekil de, hayat da bahşeder, onun soylu ruhundan biçim ve can alır bu eser; böyle güzel kın yaraşır böyle güzel bir kamaya.

CCXVII

Eğer Anka gibi Bracci'nin o güzel yüzü burda yeni baştan doğup daha yüce bir üne ererse, önceden o güzelliğe kavuşmamış olan kimse iyiliğiyle yoğrulur onu yeniden bulur da.

CCXVIII

Yazıt

Hapsettim, kitledim burda ben Bracci'nin güneşiyle doğadaki güneşi- o söndü, artık geldi sonu: Kılıç ve gürz kullanmadan ecel yıkıp geçti onu; kış çiçeğini sürükler hafif bir esinti bile.

CCXIX

Ben Braccilerden biriydim, yaşamım burda ölümdür. Gökyüzü bugün tümüyle kopmuş olsa yeryüzünden ve cennete ersem dünya insanlarından yalnız ben, yine de kapansın cennet kapıları gümbür gümbür.

CCXX

Öldü, aziz naaşını burda bıraktı Cecchino, öyle değerlisini güneşin görmüş olması zor. Roma ona ağlıyor da gök övünçle gülümsüyor, ruhu fânilik yükünden kurtuldu ya, mutludur o.

CCXXI

Bracci burda yatıyor, bu mezar layık naaşına, dualarla törenler tam onun ruhuna uygundu; hayatında olduğundan daha görkemli bir yurt bu, dünya ve cennette ölüm sevecen davrandı ona.

CCXXII

Yazıt

El atıp koparttı ecel henüz olmamış meyveyi ya da o çiçeği- daha on beşinci baharında. Tek sevinç onun sahibi olan kaya parçasında, ne var ki bir ağlamaktır aldı işte tüm âlemi.

CCXXIII

Yazıt

Ölümlüyken Cecchino'ydum, ama kutsal oldum şimdi; dünyada az kaldım, artık bende cennetin tüm zevki. Enfes bir değişim bu, ölümden memnunum, nedeni doğurdukları ölü de, benim yaşanum ebedî.

CCXXIV

Ecel burda gözlerini örttü Cecchino Bracci'nin, vücudunu teslim alıp serbest bıraktı ruhunu, bu değerli gencin o kadar erken geldi ki sonu! Canı uzun yıllar sonra giderdi nicelerinin.

CCXXV

Yazıt

Ben bir Bracci'ydim; ruhsuz şimdi burda varlığım: Güzelliğim toprağa, kemiğe döndü ama, beni hapseden kaya, yalvarırım açılma, dünyadaki sevgilim için güzel kalayım.

CCXXVI

Yazıt

Ruh yaşamı sürdürür; ben ki ölüyüm burda, hiç kuşkum yok, ölüydüm dünyada yaşarken de. Bracciler'den biriyim; hoşnutsuzluk yok bende; ömrü az olan, daha çok merhamet umar da!

CCXXVII

Yazıt

Harika Bracci geri aldı hoş vücudunu: Yok artık. Acıdı da yerden götürdü Tanrı. Mahşer günü gelince burda olsa mezarı layık göreceklerdir cennete bir tek onu.

CCXXVIII

Yazıt

Dünya ödünç verir ya bedeni nice yıllar için, gökler de ruhu. Ölü yatan Bracci'ye olan borç ödenemez ki hiçbir hazineyle: Ona kaç yıl ve nice güzellik için borç var.

CCXXIX

Madrigal

Ah gözlerim, siz şundan emin olun, vakit hızla geçiyor da son saat çok yakın, yolunu keseceksiniz üzgün gözyaşlarınızın. Merhamet sizleri açık tutsun kutlu kadınım razı oldukça dünyada yaşamaya.

Bağış ruhu cennetin kilidini açınca—kutsanmış kişilere sık sık açar ya—benim güneşim bu canlılığıyla bizden ayrılıp da oralara yükselirse eğer, dünyada siz kimi bulursunuz görmelere değer?

CCXXXI

Madrigal

Vakit tükendi Aşkım, yüreğimi yakınana, hem de benim güzellikten zevk almam ve korkmam için, işte bu, başlangıcı son saatin, kim yaklaşmışsa bu sona, yanar harcanmış zamana. Kıyasıya vuruyorsun bana, Ölüm hafifletiyor, ne kadar sert vurursan vur sen, onun vurdukları çok da ha ağır seninkilerden, ateş gibi düşünceler, sözler gelirdi senden, perişan olurdum yana yana, onlar suya dönüştü artık; izin verirse Tanrı o suyla arıtırım bendeki günahları.

CCXXXII

Madrigal

Ruhun ayrılması için yürekten, mahkemeden darağacına götürülen bir adam yürümez benden daha isteksiz, benim ölüme yürüdüğüm gibi, ölüm bana o denli yakın geliyor, ne var ki kalan saatlerim daha yavaş tükeniyor, yine de Aşk izin vermiyor huzur içinde bir saat yaşasam diye, iki tehlike arasında, uykuda da olsam, uyanık da: Gücü kesilmiş umut bir yanda mutsuzluğa sürüklüyor beni, öte yanda yanıyorum, ihtiyar ve bitkin. Bilmem, hangisi daha az ıstırap veriyor, ama Aşkım, en çok senin bakışlarından korkuyorum ben, ne denli geç gelirsen, öldürüyorsun o kadar erken.

CCXXXV

Madrigal

Bir kadının içinde bir erkek ya da bir tanrı konuşur onun ağzıyla, ben de onu dinledim de, hiç kendim olmayacağım artık, oldum o kadar apayrı. Şuna inanıyorum ben, o kadın benliğimi aldı da benden, kendimin dışındayım ya, acıyorum kendime; onun güzel yüzü beni yöneltti de aşaraktan beyhude arzuları ölümü görüyorum başka her güzelde. Ey ruhları ateşten ve sudan geçirten kadın, bana mutlu günleri yaşattın, yalvarırım, beni eski benliğime döndürme sakın.

CCXXXVII

Bir sone parçası

En büyük tadı alır zevki tam ve sağlam bir insan sanatların ilki olan yontunun eserlerinden, yarattığı bedenin yüzüyle hareketlerinden, bal mumu, kil, taştır— ama daha canlı uzuvlardan. Sonraları acımasız, gaddar ve saldırgan zaman bozarsa, kırarsa ya da parçalarsa onu tümden, anımsanır varlığını sürdürmüş heykel eskiden ve zevkimizi cennette yaşatır hiç unutturmadan.

CCXXXVIII

Dörtlük

Ruh pespaye değil sonsuz yaşam ummayacak kadar, sonsuzlukta belki yaşar rahat içinde, huzurla zenginliğe kavuşmuşsa, eşsiz benzersiz bir kurla akçeyi cennet basar da doğa yeryüzünde harcar.

CCXXXIX

Sone

Güzel hanım, bunu görüyoruz ama, nasıl olur, uzun deneyimlerden biliriz ki canlı bir imge yüce dağdan gelmiş bir kaya, mermere dönüşmüşse, yontucudan fazla yaşar, adam yaşlanıp kül olur.

Yaratıcısı eserine boyun eğip kul olur; bundan belli, sanat doğayı uğratır yenilgiye, bilmez miyim, kanıtladım bunu güzel heykellerle, zamanın da, ölümün de tüm tehditleri son bulur.

Onun için ikimize uzun ömür tanıyorum, yağlı boya ya da taş, ne türde olursak olalım, senin benim yüzümüzü imgeye çevirirlerken,

bu dünyadan ayrıldıktan bir sene sonra diyorum, görecekler, sen ne güzeldin, ben ne kadar berbattım; hiç aptallık etmemişim sana âşık olmakla ben.

CCXLI

Madrigal

Uzun yıllar arayıştan, nice deneyişten sonra aklı başında sanatçı canlı bir imgeye varır; o imge zihindeki tasarıya tam uymaktadır yüce dağdan gelmiş sert taş biçiminde. Ölüme yakın, yepyeni ve yüksek düzeyli yapıtlara güç erişirse de bu dönem kısadır. Doğa da yüzden yüze, bir yaştan başka yaşa uzanır, yol arayıp dururken doruğa ulaşır senin cehrende, o sima ilahidir, sonra yaşlanır, yakında yok olacaktır. Bu yüzden dehset güzellikle iç içe, benim tuhaf yiyeceklere yaman istahımı artırıyor, bir türlü karar veremiyorum, söylemem zor, hangisi büyük, senin yüzünün yerdiği acı mı, mutluluk mu, bendeki derin zevk mi, voksa evrenin sonu mu?

CCXLVII

Yazıt

Uykuya bayılırım, taş olmaya daha çok; yaşadıkça gaddarlık ve utanç uzun uzun, görmemek ve duymamak ne güzel, üstüne yok; uyandırmayın beni– lütfen yavaş konuşun.

CCXLVIII

Sone

O gökten indi de yere, iyi görünce bir kere adil Cehennem'le merhametli Araf'ı, vücudu göğe dipdiri ve dinç geri gitti; Tanrı'ya sundu düşüncelerini, öz ışık gelsin diye bizlere.

Benim doğduğum yuvayı o parlak yıldız, yok yere, baştan başa güzelim ışıltılarıyla doldurdu; kötülükler dünyası sanki armağan mı olurdu, biz göz koymalıydık Yaradan'daki değerlere.

Dante'den söz ediyorum, çünkü halkı bilmemişti değerini onun yaptığı, yarattığı işlerin, erdemliyi alkışlamamak marifet o halk için.

O insan olabilseydim! Eşi bulunmaz talihti ondaki erdem ve deha –yaşadığı sürgün bile–ben değişmezdim onları tüm dünya nimetleriyle.

CCXLIX

Madrigal

"Soylu Hanım, sen nice insan, belki bin kişi için yaratılmıştın ama melek biçimine girerek, şimdi cennet uyuyor olsa gerek, bir kitleye verilmiş olan, artık tek bir kişinin. Geri ver, o bizim ağlayan gözlerimizin—ve artık görmezden geliyor o gözlerin güneşi sefil yaşama doğanları, tüm nimetlerden yoksun."

"N'olur, sorunsuz kalsın senin erdemli isteklerin, çünkü seni benden ayırıp uzak tutan o kişi dehşet duyarak yaşıyor, günah zevkinden de mahrum; âşıklar arasında en az mutlu olmak diyorum, bolluktan zorlanıp büyük arzuları engellemek; ehvenişerdir sefalette yüksek umut beslemek."

CCL

Sone

Dil yorulmak bilmese de övgülerin gelmez sonu, görkemi alev alır da bizim gözlerimiz parlar, ona azap verenleri suçlamakta hakkımız var, en erdemlilerimiz bile hiç aşamazlar onu.

Bizler için düşüp üstlendi hepimizin suçunu, ordan da uçup yüceldi ta Tanrı katına kadar; gök kapıları açıldı cennet gelmesin diye dar, gel gör ki yasakladılar ona aziz öz yurdunu.

Bizim kent nankör mü nankör, kazdığı kendi kuyusu verdiği yanlış kararla; işte bunun ispatı var, en fazla ıstırap çektirirler ona, kim en değerliyse.

Bin kanıt arasından bir tanesi yeter, işte şu: Hiçbir sürgün asla haksız değildi onunki kadar, ne eşit, ne de ondan üstün oldu doğan hiç kimse.

CCLI

Sone

Bir muazzam iyiliğin benzersiz tatlığında varsa örtbas edilip de gizlenmiş bir büyük kusur, bu onur ve yaşamıma çok ağır bir külfet olur ve tüm değerini yitirir insanın sağlığında.

Birisi başka bir omuza bir çift kanat taktığında, gizli bir ağ geçirince üzerine çok sonra da, aşkın yaktığı o minnet ateşi ıslanınca da sevecen bir ısıtma için yakacak kalmaz onda.

İşte sevgili Luigim, parlayıp canlı tut mumu, senin sıcak ruhuna ben tüm yaşamımı borçluyum, o ateşi söndürmesin fırtına ya da sert rüzgâr.

Öfke yok edebilir ya her merhamet duygusunu; gerçek dostluk budur, ben sanırım doğru biliyorum, bir işkence yapılırsa bin iyilik neye yarar?

CCLIV

Madrigal

Ben çökmüşüm, yaşım ilerlemiş de son kertesinecennet anahtarlarını uzatıyor bana, hep dönüp geliyorum çok sevdiğim kadına, sarkaç nasıl yönelirse her zaman merkezine ve dönemediğinde nasıl tedirgin olursa...
Aşk çevirir anahtarları bir kere, iki kere ve kadının göğsünü açar erdemlilere, bende ne kötü ve ahlaksız arzular varsa onlara karşı koyar da bir zamanlar yorgun ve değersiz beni Tanrı katına yükseltir.
O verir ki öyle zarif armağanlar, hepsi benzersiz ve hoştur, hem de en değerlisinden, kendisi için yaşıyordur o kadın için ölen.

CCLVI

Madrigal

Bir kadında varsa bir tek güzel yer, başka her tarafı çirkin olduğu hâlde, ben sevmek zorunda mıyım hepsini de? O tek yeri sevmekten zevk aldığım için belki değer. Yine de kadında o biricik yer hüzün verip zevkime gölge düşürüyor, ama sağduyuma uygun düşüyor; o masum pürüzü hoş görmeliyim, sevmeliyim bile. Aşk beni tedirgin ediyor bu na hoş görünüş hakkında, bana öfkeyle onun ülkesinde diyor rağbet görmezmiş böyle mazeretler. Ama cennet sevgi duyalım istiyor, çirkin taraflar nahoş gelmesin gönlümüze: Alışkanlık her kusuru düzeltip hoş gösterir gözümüze.

CCLX

Sone

Bir güzeller güzeli için şiddetle yanmak ille sert, ölümcül bir günahkârlık değildir; o yüzden belki yürek yalnız kalır ve erir, kutsal bir ok batar da delip geçer çabucak.

Uçan boş coşkuları aşk yavaşlatmaz, ancak uykudan kaldırarak bize kanatlar verir; önce ruh ilk adıma hoşnutsuzluk gösterir, ama Yaradan'ına doğru hep tırmanacak.

Benim söz ettiğim aşk yönelir yücelere; kadın başkadır, onda öyle istek ne arar? Aklı varsa erkeğin kalbi yanmasın ona.

Bir aşk göğe yükseltir, biri indirir yere; birinin yurdu ruhtur, ötekinin duyular, adi, kötü şeyleri hedef alır okuna.

CCLXI

Sone

Uzun gecikme, af ruhuyla iyi bir talih sağlar, arzunun onca kazancı olmaz erken merhametten, bana sırf ıstırap gelir böyle geciken şehvetten, zevkin ömrü kısacıktır insan olmuşsa ihtiyar.

Donmamız gereken çağda kalbimizde ateş mi var, bizim hayrımıza buna yasak gelmeli cennetten, bir kadın için yaman bir arzu duyuyorum ya ben, gözyaşlarım akıp dursun yaşadığım yıllar kadar.

Ama belki ben ömrümün son demine gelmişimdirgüneşim indi inecek son ufkunun çizgisine, amansız gölgelerle tir tir titreten karanlığa-

aşkımız yolumuzun tam ortasında alevlenir; ben ihtiyar bir adamım, işte yanıyorum yine, o kadın belki çevirir benim sonumu ortaya.

CCLXII

Madrigal

Aşk, madem sen bir tanrısın ya, yapamaz mısın her ne istersen?
Öyleyse benim için yap sen
Aşk ben olsam yapabileceğimi sana.
Ölüme yakın olan bir insana
uygun olmaz bel bağlamak arzuladığı güzelliğe, hiç yeltenmesin onu elde etmeye.
N'olur, istediğimi bağışla bana.
Tatlıya dönüşür mü ki onu ezip geçen, birkaç saatlik merhamet katmerli mihnettir ya?
Şunu öğrenmek isterim senden:
Madem ölüm zor mu zor bedbaht bir insana, nasıldır mutluluğun doruğunda olana?

CCLXVI

Sone

Ateşe çok yakındım da- şaşacak şey değil hani, hem eridim, hem yandım, ama ateş söndü dışarda, gel gör ki ta yüreğimde tutuşmuş bir yangın var da azar azar bir avuç küle çevirecektir beni.

Alev alev yanarken çektiğim acının nedeni öyle görkemli görünüyordu ki ışıltılarda, sırf o görünüş beni bahtiyar ediyordu nurda; ıstırap ve ölüm bana olmuştu sevinç şöleni.

Ama gök benden götürdü aydınlığı uzaklara; yandıkça beni besleyen o kutlu ateşten payım, bana kalan yalnız bir kor, o da can verecek öyle.

Aşk sağlamazsa yakılacak taze odunla çıra, diriltmezse alevimi, bana kalmaz bir kıvılcım, ben hızla yanacağım, yok olacağım dönüp küle.

CCLXVIII

Eksik madrigal

Bizden alıp götürür ihtiyarlık erdeme kör ve sağır olan arzuyu, ben ecelle gidiyorum huzura doğru, son sözüm yaklaşıyor, bitkinim artık. Ruhum ki hem korkuyor, hem de âşık gözün göremediği Tanrı'ya, beni çekiyor ötelere Kadınım, senin güzel yüzünden, o yüzde bir cazibe var ki tehlikeli. Ama Aşkım teslim olmaz gerçeğe ve doğruya, büyülüyor kalbimi yeniden, ateşli bir umutla diyor ki sanki sevmek değildir sadece bir insan hâli...

CCLXIX

Madrigal

Eskiden silahlarım vardı, zalim buz ve ateşli arzu; şimdi ihtiyarım, hastalıklı ve şaibeliyim, geçmişime yansıyor geleceğim, hem hüzünlü, hem sancılı ve umutlu; sevincin ömrü kısacık sürüyor, ıstıraptan beter bir külfet bu. İyi ve kötü talihten af diliyorum ben, ikisi de benden bıkmış tümden; açıkça görüyorum, hayatın uçup giden kısa saatleri talihli bir nimet, ancak ölümle son bulup geçer yaşadığımız mihnet.

CCLXXI

Bir sone parçası

Yıllar yılı besledim ben Aşkım, senden ve seninle, tümden değilse de epey bir kısmıyla vücudumu, hem de gıdasını umutlardan alan şu ruhumu; o güçlendi senin mucize yaratan hünerinle.

Artık soylu bir ruhla emin bir manevi mahale kanat açıyorum gidermek için yorgunluğumu. Kâğıt üstünde ettiğin bütün vaatler doğru mu? Şerefin üzerine ant içmiştin– hepsi nafile.

CCLXXV

Eksik bir sone

Bir zamanlar koskoca bir kaya içinde gizliydim, sonra yuvarlandım irademe karşı, indim yüce dağlardan düzlüğe, aşağı, küçücük bir taşa sığınıp kalıverdim.

Güneş doğunca cennetin buyurduğu kader bu...

CCLXXVII

Sone

Elindeki kalemle ve rengârenk boyalarla sen bir sanat yaratmıştın ya doğaya eşit değerde, aslında azaltmaydı bu doğadaki haşmetlerde; seninkiler daha görkemliydi o güzelliklerden.

Şimdi daha güçlü işler çıkıyor bilge elinden, kâğıda yazdıkların çok daha nefis eserler de; o kadından aktardığın, yaşar başka dil berlerde, hem de bir parça var senin yitirdiğin görkeminden.

Güzel eser yaratmak için o kadınla aşık atan herhangi bir çağın üstat sanatçısı pes ederdi, çünkü her şeyin değişmez kaderidir sona ermek.

Ama sen başkalarının ne zamandır sönmüş olan anılarını dirilttin; hepsini, kendini şimdi kadere karşı gelip yaşatıyorsun sonsuza dek.

CCLXXIX

Eksik bir sone

Gücü nereye yöneltir beni güzel bir çehrenin? Yeryüzünde hiçbir şey yok ki etsin beni bahtiyar hâlâ yaşayan kutlu ruhlarla yükseltecek kadar, bu tek kudretidir büyük bir manevi asaletin.

Tanrı'yla uyumludur ya eserleri adaletin, öyleyse nasıl olur da suçluluk duyarım sana? Ben seversem, hayır yanarsam, saygım, hayranlığım var her soylu kişiye onun yaratıcı gücü için.

CCLXXX

Çift dörtlük*

Şaşırmışım, kafam allak bullak, ruhumda ararım, ama nedenini ancak vahim bir günah olarak bulurum; gizli bir şey değilse de ben aslını bilmiyorum, o, mutsuzlara teselli olan merhamet sanırım.

Bunca çabam boş çıkıyor; seslendiğim sensin Tanrım, bir fâni kutsansın diye muhtacım senin kanına: Doğduğumu görmüştün ya, merhamet eyle bana; bu yeni bir şey değil, ben senin yasana bağlıyım.

Veva eksik bir sone.

[&]quot; İsa'nın kanı.

CCLXXXI

Eksik bir sone

Buzda bile yanardı da benim ateşim eskiden, Aşkım, aynı harlı ateş buz gibi soğudu şimdi, çünkü o kopartılması güç olan düğüm eridi, benim için artık ölüm, yaşadığım mutlu şölen.

Bize tüm zamanları, mekânları armağan eden aşk, tüm acıyı yaşayan umarsız ruha getirdi, o dayanılmaz külfetler...

CCLXXXII^{*}

Köleliğin dik âlâsı, can sıkıntısı işte bu; yalan yanlış kavramlarla zora sokarak ruhumu, kutsal şeylerden yontular yapaduruyorum şurda.

Bir sone parçası olabilir.

CCLXXXIII

Eksik bir sone

Gençlikte bilemez ki taptaze ve toy yıllar; zevkler, aşklar, arzular, düşünceler değişir son adımlara sıra gelince aziz Tanrım.

Dünyayı yitirdikçe ruh kazanımlar sağlar, sanatla ölümdür bu, ikisi bağdaşmaz ki; o zaman hangisine ben nasıl bel bağlarım?

CCLXXXIV

Bir sonenin son altı dizesi

Ben senin adını anarak bir imge tasarlarsam, onun adaşı –ölüm– yanı başındadır daima; benim sanatımla deham birlikte eriyip gider.

Ama şunu sanan var: Kendime avunma sağlarsam, kader böyle ister ya, insan geri döner yaşama, sanatım bana dönerse, yine sana hizmet eder.

CCLXXXV

Sone

Benim yaşam yolculuğum artık yaklaştı sonuna, kırık dökük bir teknede, fırtınalı bir ummanda, her fâninin geçmek zorunda olduğu son limanda her hayrın ve günahın hesabı verilecek ona.

Ne vahim hatalar varmış, şimdi belli oldu bana, sanatı varlığım için egemen de, kahraman da yapan o sevecen hayal gücünde, şu son anda, tüm insanların umduğu menfaatlerin rağmına.

Aşka dair düşüncelerim nasıl erecek sona? Bir zamanlar şen şakraktım, iki ölüm yakın şimdi; biri gelecek mutlaka, öteki atmış ağını.

Ressamlık ve yontuculuk huzur veremez ki ona, çünkü benim tedirgin ruhum kutsal aşka yöneldi, haç üstünde aşk bekliyor bizi, açmış kucağını.

CCLXXXVI

Yarım kalmış bir sone

Sayısız düşüncelerim, hepsi yanlışlarla dolu, ömrümün son yıllarında olmalı tek düşünce ve o zaman tek başına kılavuzluk etmeli de, yollamalı onu sonsuz, sakin günlerine doğru.

Tanrım, sen bana gelmezsen ben nasıl yaparım bunu, gelmezsen o her zamanki tarifsiz inayetinle?

CCLXXXVII

Yarım kalmış bir sone

Günler geçerken peş peşe ilk yıllarımdan bu yana, sen bana hep yardım ettin, kılavuzluk yaptın Tanrım; şimdilerde çifter çifter geliyor ya acılarım, ruhum emin senin çifte destek sağlayacağına.

CCLXXXVIII

Sone

Dünyanın bunca masalı çalıp götürdü de benden Tanrı'yı hayal etmemiz için ayrılan zamanı, hiçe saymakla kalmadım onun bağışlamasını, günahları kucakladım affedip de affetmeden.

Beni kör ve aptal, başkalarını akıllı eden, tanımamı geciktirdi yaşamın hatalarını, arzularım çoğalırken umudun kararmasını, beni kendime aşkımdan özgür kılasın diye sen.

Tanrım, cennete uzanan yolu yarısına indir, yine de gereksinirim senden gelecek yardıma, yolun öbür yarısını tırmanayım diye.

Dünyanın hazine zannettiğinden beni tiksindir, karşı çıkart onurlu bulup hayran olduklarıma, ölmeden önce ebedî yaşam bulayım diye.

CCXC

Sone

Ferahlığıyla dert yüklü bir cesetten kurtuluşun sana bu dünyadan özgür kalmış olarak döndüm ben, nasıl ki aziz Tanrım, kaçıp da bora afetinden sakin bir limana ulaşır kırık dökük tekne, yorgun.

Dikenlerle, çivilerle parçalanmış iki avcun; yumuşak, alçakgönüllü ve o şefkat dolu çehren, ruhuma vaat ediyor sıyrılıp derin nedametten, umudunu ve huzurunu cennete uçuşun.

Senin mukaddes gözlerin benim mazime bakmasın sadece adalet için, sırf kulak vermek üzere, haşin kolun uzanmasın geçmişteki yıllarıma.

Günahlarımı yıkayıp silmeye yeter o kanın; daha bol aksın yaklaştıkça yaşım son senelere, tümden bağışlamak için koşsun her zaman yardıma.

CCXCI

Yarım kalınış bir sone

Yaman gaddar bir günah, sanırım- yok, bilirim, benden saklı kalarak eza eder ruhuma; duyularım çığrından çıkıp alev almış da, allak bullaktır kalbim, umutsuz isteklerim.

Ama Aşkım, can dostun kapılır korkulara, o yok olmadan senin lütfun ölecek diye.

CCXCIII

Sone

Yaşamım yıllarla bitkin, dolup taşmış günahla, derin köklü ve sarsıcı kötü alışkanlıklarım; görüyorum ki her iki ölümüme çok yakınım, ama zevkinle besliyorum şu yüreğimi hâlâ.

Gel gör ki gücüm yok başa çıkmaya yeni yaşamla, değişmez ki artık aşkım, âdetlerim, alın yazım; senin ışıltılı, kutsal yoldaşlığına muhtacım, bana rehberlik yaparak her hain yolu yasakla.

Elvermez yüce Tanrım, beni cennet için yalvartmak, yeni baştan yaratılsın diye şu fakirin ruhu, hiç yoktan, hem de ilk var olduğu gibi tümden masum.

Sen gövdemi ölümlü etimden soymadan çırçıplak, yalvarırım, yarıya indir şu dik ve sarp yokuşu, daha güvenli olsun geri dönüşümdeki yolum.

CCXCVII

Dörtlük

Yıllar yılı süren bunca günah, bunca kötü istek, benzer bir süre istiyor ruhu arındırmak için, ama ecel şuracıkta, bana vermiyor ki izin; hem şu kötü niyetlerim asla dizginlenmeyecek.

CCCI

Bitmemiş sone

.Gördüklerim yüzünden bu gözler üzgün düşer, parçalanır yüreğim dünyada bunca şerden; bana armağan ettin kendini neyse ki sen, eşsiz bir nimet– yoksa kalmaz yaşamda değer.

Bende berbat huylar var, düzelmez kötülükler, içinde yaşadığım uğursuz gölgelerden; artık beni bağışla, yardım diliyorum ben, sana yaraşan bu, sen sen ol, kendini göster.

CCCII

Bitmemiş sone

Artık sevgili Tanrım, yolu kalmadı başka aşkı benden almanın, o zorlu, boş tutkuyu; afet yağdırırsın ve kaza, tek çıkar yol bu, sana inananları öyle göçürürsün ya,

sen giydirdiklerinin yüzersin etlerini, kanınla arındırıp onları sağaltırsın; bunca günahlarını, kötü niyetlerini,

Seçilmiş Bibliyografya'

- Cambon, Glauco, Michelangelo's Poetry: Fury of Form, Princeton, Princeton University Press, 1985.
- Clemens, Robert J., *The Poetry of Michelangelo*, New York, New York University Press, 1965.
- Hallock, Anne, *Michelangelo the Poet*, Pacific Grove, CA, Page–Ficklin Publications, 1978.
- Jennings, Elizabeth, çev. *Michelangelo Sonnets*, Michael Ayrton sunuşu ile, New York, Routledge, 2002.
- Nelson, John C, "The Poetry of Michelangelo", *Developments in the Early Renaissance* içinde, s. 15-34, ed. Bernard S. Levy. Albany, State University of New York Press, 1972.
- Nims, John Frederick, çev. The Complete Poems of Michelangelo, Chicago, University of Chicago Press, 1998.

Bibliyografyaya Michelangelo'nun şiiriyle ilgili sadece İngilizce kitaplar dâhil edilmiştir. Sanatçının şiirleri üzerine İtalyancada mevcut kapsamlı incelemeler ve sanatı üzerine birçok dilde yayımlanmış, kolaylıkla ulaşılabilecek muazzam bir literatür bu listede yer abnamaktadır. James Saslow'un çevirisinde şiirlerin İtalyanca orijinalleri, Scrittori d'İtalia 217 serisi için 1960'ta Bari'de basılan ve editörlüğünü Enzo Noè Girardi'nin yaptığı Michelangelo Buonarroti: Rime esas alınarak kullanılmıştır.

- Pater, Walter, "The Poetry of Michelangelo", *The Renaissance: Studies in Art and Poetry*, içinde, s. 73-97, 6. basım, London, Macmillan, 1901.
- Ryan, Christopher, *The Poetry of Michelangelo: An Introduction*, London, Athlone, 1998.
- Saslow, James M., The Poetry of Michelangelo: An Annotated Translation, New Haven, CT, Yale University Press, 1991.
- Symonds, John Addington, *The Collected Sonnets of Michelangelo Buonarroti*, çeviri ve sonsözüyle, Pomona, NY, Kelly–Winterton Press, 2005.
- Tusiani, Joseph, çev. The Complete Poems of Michelangelo, notlar ve sunuş ile birlikte, New York, Noonday Press, 1960.
- Whitfield, J. H., "The Poetry of Michelangelo", Collected Essays on Italian Language and Literature Presented to Kathleen Speight içinde, s. 101-121, ed. Giovanni Aquilecchia, Stephen N. Cristea ve Sheila Ralphs, Manchester, Manchester University Press, 1971.

İlk Satır Dizini

Ağlarım, yanarım, erir giderim de işte bu can	42
Ah gözlerim, siz şundan emin olun.	_126
Alev yükselirken daha yaman sarsar onu rüzgâr	27
Alın da boyunduruğa vurun, işte boynum	65
Ansızın ölmenin çok daha azdır ıstırapları	11
Artık sevgili Tanrım, yolu kalmadı başka	_165
Artık tenim topraktır, kemiklerim burda gömülü	94
Aşk, madem sen bir tanrısın ya	143
Aşk, mutlu olmak için çektirmek, yaş döktürmek	64
Aşk, senin güzelliğin ölümlü değil asla	28
Aşkım, sen ölümü dışlıyorsun var gücünle	68
Aşkımın ateşi, olabilir ki	66
Ateş pahası ama, ben sana aldım bunu	32
Ateş taşı çatlatırsa ve demiri eritirse-	38
Ateşe çok yakındım da– şaşacak şey değil hani	144
Ateşten zarar görmeden hiçbir şey kurtulmaz	58
Bana gözyaşı döken, ben can vermiş yatarken burda	96
Ben aldanmıştım ilk önce sana, bir saatliğine-	104
Ben bir Bracci'ydim; ruhsuz şimdi burda varlığım	122
Ben Bracci olarak doğmuşum, ilk çığlığımdan sonra	100
Ben Braccilerden biriydim, yaşamım burda ölümdür	116
Ben Braccilerden biriyim, ömür sürersem bir portre	99
Ben bu mezbeledeyim ya, şişti boynumdaki gudde	7
Ben çökmüşüm, yaşım ilerlemiş de son kertesine-	139
Ben hayattayken canı idiysem başka birisinin	108

Ben ne kadar çok nefret edip de kaçarsam kendimden.	69
Ben o kadının aşkıyla yanıp tutuşurken bile	_73
Ben ölümümde yaşarım- bu yanıltmıyorsa beni	33
Ben ötesindeyim yıllarla saatlerin gücünün	99
Ben senin adını anarak bir imge tasarlarsam	.155
Ben tam sana tapınırken	39
Ben uzaklaştırılıp da ateşten yoksun kalınca	41
Ben yine yaşasam diye gözlerden yaş dökülürken	95
Beni tutuşturup yakan, canıma can katar işte	
Benim şu kadınım pervasız ve atak	_59
Benim yaşam yolculuğum artık yaklaştı sonuna	.156
Biliyorsun ki, efendim, biliyorum bildiğini	35
Bir güzeller güzeli için şiddetle yanmak	.141
Bir kadında varsa bir tek güzel yer	.140
Bir kadının içinde bir erkek ya da bir tanrı	.129
Bir kez aklına koymuş ya	_75
Bir muazzam iyiliğin benzersiz tatlığında	.138
Bir yolcu ki at sürer şafak sökünceye dek	31
Bir zamanlar koskoca bir kaya içinde gizliydim	.148
Bizden alıp götürür ihtiyarlık	.145
Bracci burda yatıyor, bu mezar layık naaşına	.118
Bu mezarda yatanı öldürmek istemedi Ecel	81
Bunca yıl geçtikten sonra ne kalacak sanki ondan	29
Burada gömülü Bracci– Tanrı onun simasıyla	110
Burada yatan güzelde kudreti vardı ateşin	82
Buraya gömdüğünüz Braccio'nun yoktu benzeri	.109
"Burda iki saat, yüz yıl çalıp götürdüyse senden	92
Burda yatıp kalmalıyım ben çok erken bir uykuya	.106
Burdayım, ölü diyorlar bana, yaşadım oysaki	_89
Buzda bile yanardı da benim ateşim eskiden	.152
Büyülü latif bir güzellikten	14
Cennettendi mükemmel ve kutsal güzelliğim benim	.103
Demirci, tasarısını harlı bir ateşle ancak	36
Dil vorulmak bilmese de övgülerin gelmez sonu.	137

Doga bilmez mi. Hikmetinden sual olunmaz.	···40
Doğru tek bir atasözü varsa o budur efendim	8
Doğruysa bu, ruh gövdesinden kopup kalırsa özgür	60
Dünya ödünç verir ya bedeni nice yıllar	125
Dünyanın bunca masalı çalıp götürdü de benden	159
Ecel burda gözlerini örttü Cecchino Bracci'nin	121
Ecel işte burda geri verdi toprağı toprağa	_112
Ecelle geri veremez beni bu zindana sokan	85
Efendisi zindana atıp da zincire vurunca	21
Eğer Anka gibi Bracci'nin o güzel yüzü burda	114
El atıp koparttı ecel henüz olmamış meyveyi	119
Elindeki kalemle ve rengârenk boyalarla sen	149
En büyük tadı alır zevki tam ve sağlam bir insan	130
Engel olamıyorum Aşkım, hem istemiyorum da	55
Eskiden silahlarım vardı, zalim buz ve ateşli arzu	146
Ey gece, tatlı zaman, olsan bile kapkara	47
Ey taş, ben yaşadımsa bir sen bilirsin bunu, çünkü	97
Ferahlığıyla dert yüklü bir cesetten kurtuluşun	160
Gençlikte bilemez ki taptaze ve toy yıllar	154
Gerekmezdi ki senin kutsanmış güzelliğin için	76
Gördüklerim yüzünden bu gözler üzgün düşer	164
Gözlerim açıkken can da verdi birisine, huzur da	107
Gözlerim ki güzel şeyleri arzular	50
Gözlerim kolay erişir senin güzelim yüzüne	70
Gözlerimi geçit yaptım dökeceğim zehir için	20
Gücü nereye yöneltir beni güzel bir çehrenin	150
Günahlarla yaşıyorum, hep kendime ölerekten	24
Güneş burda battı diye sen yanıp yakıl, ağla dur.	105
Günler geçerken peş peşe ilk yıllarımdan bu yana	158
Günü bugün, anı bu an	56
Güzel gözler burda sönmüş, ama ışıldarken onlar	.88
Güzel hanım, bunu görüyoruz ama, nasıl olur	132
Güzelliklerin belleğine	
Hapsettim, kitledim burda ben Bracci'nin güneşiyle	115

Harika Bracci geri aldı noş vucudunu	124
Her kim doğmuşsa, günü gelecek	19
Her varlığı var eden, parça parça yarattı	10
Herhangi bir kimse varsa bana üzülüp acıyan	79
Hiç az değil tehlikesi, besbelli	62
Hiçbir ölümlü nesneyi artık gözüm görmez oldu	49
Hiçbir tasarıyı bilmez en usta sanatçı bile	67
İçindeki ateş, soğuk taşa ne de sevecendir	37
İşte burda gömülüyüm, oysa az bir süre önce	84
İşte kader buyurmuş da uykuya varmışım erken	91
İşve, süs püs, okşayışlar, altın, şölenler, inciler	54
Kalemle mürekkep nasıl farklı üsluplar sağlarsa-	45
Kapatılmış olan her alan, üstü örtülü her yer-	48
Kendini öldürmesine izin olsa bir insanın	30
Kim bu, irademe karşı beni sürükleyen sana	9
"Kollar" demekti adım. Bir işe yaramadı	83
Köleliğin dik âlâsı, can sıkıntısı işte bu	.153
Kupkuru bir ağacı ateş nasıl sararsa	46
Minnettar ve mutluyum ki iznim vardı bir zamanlar	5
Nerden cesaret edeceğim de	12
Neye baksam, neyi görsem, bana hep aynı öneri	44
O altın başı süsleyen çelenk nasıl da şen şakrak	6
O gökten indi de yere, iyi görünce bir kere	. 135
O iki güzelim kaşla gözle karşı karşıya	63
Olağan bir şeydir bu: Tutamaz olur öz suyunu	22
Onun güzelim gözleri kapanmış ve gömülmüşse	78
Öldü, aziz naaşını burda bıraktı Cecchino	117
Öldüm ama bugün daha dinç ve değerliyim ona	101
Ölüm burada toprağa gömmüşse vaktinden önce	.102
Ölüm hor görüyor seni, Aşk dışlıyor	71
Ölümlüyken Cecchino'ydum, ama kutsal oldum şimdi	120
Ölümüm benim içimde, yaşamım sende var	25
Ölümün kendisi değil, ama ölümün korkusu–	61
Önce gördüğüm güzele ben yönlendirince yine	26
Ruh boşu boşuna bin derman arar	16

Kun derinden bakıp gormez dişardaki varlıkları	86
Ruh pespaye değil sonsuz yaşam ummayacak kadar	131
Ruh yaşamı sürdürür; ben ki ölüyüm burda	_123
Ruh, bedeninin dışında yaşayabilir, işte ben	90
Ruhun ayrılması için yürekten	
Sana söylüyorum bunu	52
Sayısız düşüncelerim, hepsi yanlışlarla dolu	157
Sen güzeller güzeli olabilirsin ancak	57
Sende kekre şıradan daha tatlı bir yüz var	18
Senin varlığının canlar canıydı onun görkemi	_111
Sevgilimin gözlerinden fişkirip da uçar ışık	23
"Soylu Hanım, sen nice insan, belki bin kişi için	136
"Söyle Ölüm, sen neden el koymadın da, yaşlanarak	80
Şaşırmışım, kafam allak bullak, ruhumda ararım	
Talihim var, kendimi öldürmüş gördüm ya, yeter	93
Tüm kutsal güzelliğiyle Bracci'yi gömdüm buraya	
Uykuya bayılırım, taş olmaya daha çok	135
Uzun gecikme, af ruhuyla iyi bir talih sağlar	
Uzun yıllar arayıştan, nice deneyişten sonra	133
Ün yerinde tutuyor mezar yazıtlarını	13
Üstesinden geliyorsun her zorluğun, her engelin	53
Vakit tükendi Aşkım, yüreğimi yakınana	127
Vaktinden çok çok önce, göçmeden gönlümüzden	77
Varlığımın yarısı cennetten gelmedir	72
Yaman gaddar bir günah, öz suım-yok, bilirim	161
Yanıp tutuşan, işte bir benim gölgelerde	4
"Yapmaması gerekeni yapanın boştur umudu	51
Yaradılış her erdemi	17
Yaşamım yıllarla bitkin, dolup taşmış günahla	162
Yaşayanlar var yılların olanca mutluluğunu	3
Yerin dibinde doğayı yenip çökerttiyse ecel	87
Yıllar yılı besledim ben Aşkım, senden ve seninle	147
Yıllar yılı süren bunca günah, bunca kötü istek	163
Yine mi o adam –bu kadarı fazla–	43
Zalim, acımasız, hoyrattır yürek	15

Michelangelo (1475-1564): Tam adı Michelangelo di Lodovico Buonarroti Simoni'dir. Batı sanatının gelişimi üzerinde benzersiz bir etkisi olan İtalyan Rönesans sanatçısı heykeltıraş, ressam, mimar ve şairdir. En tanınmış eserleri arasında yer alan Davut heykelini yapmaya 26 yaşında başlamış ve yaklaşık dört yılda tamamlamıştır. Papa II. Iulius'un isteği üzerine 1508-1512 yılları arasında Sistine Şapeli'ne yaptığı tavan freskleri tüm zamanların en büyük sanatçılarından biri olarak tanınmasını sağlamıştır. Yaşamının son yıllarını 1506'da başlanıp 1626 yılında tamamlanana kadar her dönemin ünlü mimarlarının katkısıyla inşa edilen San Pietro Bazilikası'nın mimarı olarak geçirmiştir. Sanatçının şiir külliyatı bazıları tamamlanmamış 302 şiir ve bir dizi fragmandan oluşur. Sone, madrigal, terza rima gibi klasik biçimlerde kaleme alınan şiirler, söyleyişteki içtenlik, duygulardaki incelik ve ifade edilen düşüncelerdeki derinlikle dikkat çekicidir.

Talât Sait Halman (1931-2014): 1953'te başlayan akademik hayatında Columbia, Princeton, Pennsylvania üniversitelerinde öğretim üyesi, New York Üniversitesi'nde profesör ve Yakın Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölüm Başkanı olarak çalıştı. Bilkent Üniversitesi'nde İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi Dekanı, Türk Edebiyatı Bölümü Başkanı, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü Başkan Vekili olarak görev yaptı. Kültür Bakanı, Kültür Büyükelcisi, UNICEF Türkiye Milli Komitesi Baskanı, UNESCO Yönetim Kurulu Üyesi, ABD P.E.N Derneği Yönetim Kurulu Üyesi ve Journal of Turkish Literature Bas Editörü görevlerini de üstlenen Talât Sait Halman, Türkive Bilimler Akademisi Hizmet Ödülü, Columbia Üniversitesi Thornton Wilder Ceviri Armağanı, Rockefeller Vakfı Bilimsel Arastırma Bursu, Dısisleri Bakanlığı Üstün Hizmet Ödülü, UNESCO Madalyası, Ankara ve Boğazici üniversitelerinden fahrî doktora, İngiltere'den "Sir" karşılığı "Knight Grand Cross" ile ödüllendirildi. Talât Sait Halman'ın 70 telif ve çeviri kitabı, 3 bini aşkın makalesi, 5 bini aşkın şiir çevirisi bulunmaktadır.

